

Vizuální styl imaginárního hokejového klubu

Jason Belcik

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Grafický design

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jason Belcik**
Osobní číslo: **K17069**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Grafický design**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Vizuální styl imaginárního hokejového klubu**

Zásady pro vypracování

Rozsah teoretické práce minimálně 25 stran + obrazové přílohy (dokumentace praktické části). Práci odevzdat v elektronické podobě (dle předepsané celouniverzitní šablony viz Směrnice rektora č. 33/2019) ve formátu PDF na 1 ks CD (DVD) nosiče, dále odevzdat 2 kusy výtisků práce v pevné vazbě (v jedné z nich bude vlepeno CD) a 1 výtisk graficky zpracované bakalářské práce, která má volnější grafickou podobu.

1. Teoretická část: Historie ledního hokeje z hlediska grafického designu a vizuální identity hokejových klubů
2. Praktická část: Vizuální styl imaginárního hokejového klubu

Rozsah bakalářské práce: **viz Zásady pro vypracování**
Rozsah příloh: **viz Zásady pro vypracování**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam doporučené literatury:

JENŠÍK, Miloslav. Zlatá kniha ledního hokeje: historie a současnost nejrychlejší sportovní hry. V Praze: XYZ, 2011. 559, [11] s. ISBN 9788073880903
STRÁNSKÝ, Jiří. Historie National Hockey League: 1917-1993. 1. vyd. Praha: Kentaur/Polygrafia, 1994. 220 s., [16] s. barev. obr. příl. ISBN 8085285541
MILTON, Steve. Hockey Hall of Fame Book of Jerseys. 1. vyd. Richmond Hill, Ontario: Firefly Books, 2012. 192 s. ISBN 9781770851030
BÁRTA, Pavel. Velké okamžiky ledního hokeje 2 Turnaje pod pěti kruhy 1920-2006. Vyd. 1. Ústí nad Orlicí: Flétna, 2007. 463 s. ISBN 9788090365247
JENŠÍK, Miloslav. Kronika českého hokeje: 1894-2000. 1. vyd. Praha: Olympia, 2001. 494 s. ISBN 8070337117
PINCUS, Arthur. The Official Illustrated NHL History: The Official Story of the Coolest Game on Earth. Carlton Books, 2010. 256 s. ISBN 9781847326782

Vedoucí bakalářské práce: **dr ak. soch. Rostislav Illík**
Ateliér Grafický design

Datum zadání bakalářské práce: **1. listopadu 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2020**

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

doc. Mgr.A. Pavel Noga, ArtD.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne:6. 12. 2019.....

Jméno a příjmení studenta:Jason Belcik.....

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá vztahem profesionálního ledního hokeje a grafického designu v Kanadě a v USA. Teoretická část popisuje rané počátky ledního hokeje v Severní Americe a následně zkoumá nejstarší a nejznámější hokejové kluby a zaměřuje se na podobu jejich hokejových dresů, log a propagace. V první části popisuje, jak se lední hokej poprvé dostal na severoamerický kontinent, a poté se zaměřuje na vývoj hokejových klubů v NHL, kde také popisuje pozitiva a negativa jejich vizuálních stylů.

Praktická část aplikuje tyto poznatky v tvůrčím procesu, jehož cílem je vytvoření originální vizuální identity pro fiktivní americký hokejový tým Alaska Huskies.

Klíčová slova: lední hokej, hokejový dres, hokejové kluby, NHL, vizuální identita, Severní Amerika

ABSTRACT

This bachelor's degree thesis aims to discuss the relationship between professional ice hockey and graphic design in both Canada and the United States. The theoretical section of this thesis describes the early beginnings of ice hockey in North America, and visually assesses ice hockey's oldest and most well-known clubs based on jersey progression, logo design, and promotional assets. The first part of the theoretical section identifies how ice hockey first arrived on the North American continent, and then puts an emphasis on the progression of various NHL teams by describing both their successful, and unsuccessful visual aspects.

The practical section of this thesis attempts to use this newfound knowledge as part of the creative process, where the main goal is to create an original visual identity for a fictitious hockey club called the Alaska Huskies.

Keywords: ice hockey, hockey jersey, hockey clubs, NHL, visual identities, North America

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych srdečně poděkovat všem, kteří mi pomohli a podporovali během mého pobytu ve Zlíně. Chtěl bych velice poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce panu dr akad. soch. Rostislavovi Illíkovi za kvalitní a rychlou zpětnou vazbu v průběhu tohoto práci a také ve výuce. Chtěl bych také poděkovat všem členům FMK za jejich pohostinnost a odborné zkušenosti, které na vždy budu vzpomínat a používat v budoucnu.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

UVOD	8
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1. POČÁTKY LEDNÍHO HOKEJE	10
1.1 Počátky moderního ledního hokeje v Severní Americe	11
2. PRVNÍ VIZUÁLNÍ STYLY V HOKEJI	12
2.1 McGill University Hockey Club (1877)	12
2.2 Quebec Hockey Club (1878)	14
2.3 Ottawa Senators (1883)	17
2.4 Montreal Hockey Club (1884)	21
2.5 Montreal Wanderers (1903)	22
3. NADČASOVÉ VIZUÁLNÍ STYLY A NOVÉ HOKEJOVÉ VYBAVENÍ	23
3.1 Montreal Canadiens	24
3.2 Toronto Maple Leafs	28
3.3 Chicago Blackhawks	31
3.4 New York Rangers	34
4. TŘETÍ A ALTERNATIVNÍ DRESY	36
5. NEGATIVNÍ PŘÍKLADY HOKEJOVÉHO VIZUÁLNÍHO DESIGNU	39
6. VIZUÁLNÍ IDENTITA NHL	42
6.1 Grafický design na venkovní hokejové zápasy	43
6.2 Grafický design na NHL All-Star Game	43
II. PRAKTICKÁ ČÁST	45
7. VIZUÁLNÍ STYL HOKEJOVÉHO KLUBU ALASKA HUSKIE	46
7.1 Týmové barvy	46
7.2 Hlavní logo a týmový logotyp	47
7.3 Sekundární logo	49
7.4 Další loga	50
7.5 Typografie	51
7.6 Týmové dresy a ostatní vybavení	53
7.7 Webová stránka a profily na sociálních sítích	54
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ	57
SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	61

ÚVOD

Lední hokej je týmový sport, který je založen na rychlosti s vysokou intenzitou vnímání hry diváky. Pro mnoho lidí na celém světě, obzvláště v USA a Kanadě jsou tyto aspekty naprosto neodolatelnou a vzrušující podívanou. Každý den se o tento sport zajímá statisíce diváků a mnoho z nich si alespoň jednou v životě zkusilo zabruslit buď na zimním stadionu, nebo na zamrzlém přírodním kluzišti. I když je lední hokej poměrně mladým sportem vzhledem k ostatním sportům má nezaměnitelnou a důležitou složku, kterou se chci ve své bakalářské práci zabývat – zajímavou a výraznou vizuální identitu.

Můj osobní vztah k lednímu hokeji je celoživotní zájem a láska k této hře. Je to díky tomu, že jsem žil dlouhá léta v USA a měl tak velmi blízko k této hře. Lední hokej a grafický design, který v současnosti studuji je tudíž pro mne velmi zajímavým tématem k řešení mé kvalifikační bakalářské práce.

Předmětem mé praktické části práce je návrh celkové vizuální identity imaginárního hokejového klubu. Tento klub se situován v reálném teritoriu USA, kde to prostředí znám nejlépe a mohu tudíž uplatnit své praktické poznání celkové situace vizuální identity v oblasti tohoto sportu. Mou snahou je navrhnout manuál jednotného vizuálního stylu, který bude speciálně modifikován pro potřeby hokejového klubu. Budu se zároveň snažit respektovat většinově platná obecná pravidla pro jeho tvorbu s ohledem na mnou vybrané sportovní teritorium. Manuál bude sloužit jak designová příručka nejenom pro vedení klubu, grafické designéry, ale bude srozumitelný i pro hokejové fanoušky a případné sponzory.

V rámci své teoretické práce se zabývám historickým vývojem ledního hokeje v Severní Americe, poté se ale většinově plně věnuji vizuální stránce vzhledu dresů, symbolů jednotlivých klubů v NHL. Vizuální styl, nebo-li grafický design se v prostředí tohoto sportu neprojevuje pouze logem, typografickým, či obrazovým symbolem, ale velkou roli zde hraje pochopitelně i vzhled dresů a dalších doplňků hokejové výstroje. Nemalou složku vizuální propagace poté tvoří velká škála propagačních prostředků pro fanoušky od kopií dresů, čepic, šál po hrníčky na čaj. V této části své bakalářské práce hledám poučení pro praktický návrh svého projektu vizuálního stylu hokejového klubu. Hledám zde inspiraci a pozitivní i negativní poznatky z historie.

TEORETICKÁ ČÁST

1. POČÁTKY LEDNÍHO HOKEJE

Hledání původu ledního hokeje není tak jednoznačné, avšak víme to, že je odvozen z mnoha her typu „stick-and-ball“. Některé z těchto starých her přinesly jedinečné vlastnosti a pravidla, které zásadním způsobem změnila pravidla ledního hokeje, tak jak je známe i dnes. Naopak ostatní se staly důležité pro další sporty a jsou platné také i v současnosti.

První hra, která vykazuje dnes známé hokejové charakteristiky, byla zaznamenána v Holandsku v 16. a 17. století. Hra se nazývala „kolf“, nebo také „lední golf“. Byla to hra holí s míčkem, která se odehrávala na zamrzlých kanálech a jezerech. Hráči ji hráli občas na bruslích, ale hrálo se i bez nich¹. Nejznámější zobrazení této společenské hry můžeme vidět na starých obrazech například od Pietra Brueghela – Lovci sněhu, nebo Zimní krajina s brusláři od Henrika Avercampa.

Obr. 1 – Zimní krajina s brusláři od Henrika Avercampa

Další zimní hrou s podobnými vlastnostmi byla bandy, která byla definována spíše fotbalovými pravidly. Je to týmový sport postavený sice na fotbalových pravidlech hry, ale v praxi má blíže k lednímu hokeji. Každý hráč už musí mít brusle, a hraje se s holí a míčkem na zamrzlém povrchu. Tato hra se v západní Evropě poprvé objevila v anglickém Bury Fens, kde se voda z řeky Ouse vylévala z koryta a zaplavovala louky, které v zimním období tvořily obrovské přírodní ledové plochy².

Je důležité připomenout, že bandy převzal mnoho inspirací z pozemního hokeje, další sport, který se už mnoho let hrál v Anglii. Podle britského novináře Iana Gordona se pozemní hokej na ledě začal hrát na královském hradě Windsor, kde ho hráli členové královské rodiny. A odtud už nebylo daleko k tomu, že se pozemní hokej začal hrát i v Kanadě, která byla součástí britského impéria. Po příjezdu do Severní Ameriky z Anglie se pozemní hokej už hrál na speciálně upraveném ledním povrchu a měl už své pevně stanovené pravidla³.

¹ Colf. | Ancient Golf [online].

² Heathcote, J.M. a C. G. Tebbutt, 1892. *Scating*.

³ McFarlane, Brian, 1997. *Brian McFarlane's History of Hockey*.

Hokej v Severní Americe má své historické kořeny také v hrách jako jsou shinney, lakros a baggataway. Tyto hry však neměly stejná pravidla. Lišily se podle geografických oblastí, kde se hrály. V roce 1875 se James Creighton spolu s dalšími studenty z McGillovy Univerzity převzali pravidla z anglického pozemního hokeje, bandy a další tuzemské hry, které zkombinovali a přizpůsobili je kanadským podmínkám (stylu). Tato pravidla umožňovala větší fyzický kontakt, což v původních hrách, kterými se inspirovali, nebylo zvykem⁴. Díky snaze těchto studentů se kanadský Montreal stal kolébkou (rodištěm) moderního ledního hokeje⁵.

1.1. Počátky moderního ledního hokeje v Severní Americe

První hokejový zápas, který se odehrál na krytém zimním stadionu se konal 3. března 1875 ve Victoria Skating Rinku mezi dvěma devítičlenné týmy z McGillovy Univerzity. James Creighton – student, a hráč na jeden z těchto dvou týmů – je kreditován jako hlavní organizátor této akce a jeden z nejslavnějších hokejových průkopníků v Kanadě. Společně se svými kolegy, Creighton oznámil v montrealských novinách Gazette, že na daném termínu bude v krytém montrealském stadionu sehrán hokejový zápas⁶. V tomto článku byl napsaný, že míček z bezpečnostních důvodů bude nahrazen „plochým kroužkem dřeva, který sotva může opustit ledovou plochu“. Samotná událost se setkala s velkou podporou, na které se zúčastnilo více než pět set zvědavých diváků. Celkový rozměr krytého kluziště byla zrubá 65x28 metrů, a hrací plocha byla velice podobná ve srovnání s moderními stadiony⁷.

Popularizace tohoto sportu nebyla omezena pouze jedním zápasem, protože v únoru 1877 si studenti z McGillovy Univerzity oficiálně založili první hokejový tým, s řadou standardizovaných hokejových pravidel. Pravidla byla zveřejněná v montrealském Gazette na 27. února 1877 – několik dní po prvním oficiálním zápasu školy – a pomohla jasně definovat, jakým způsobem se lední hokej lišil od starších tuzemských verzí této hry⁸. O rok později v roce 1878 si Quebec City založil vlastní tým. Když hráči z Quebecu cestovali do Montrealu, pravidla z McGillovy Univerzity byla používána téměř vždycky⁹. V následujících letech se pravidla začala šířit po celé Kanadě, a na přelomu 20. století sloužila jako hlavní doklad, který spojoval nové hokejové kluby pod jedním konkrétním standardem. Tato zvýšená popularita vyústila v prvním hokejovém turnaji na Montrealském zimním karnevalu v 80. letech 19. století, a poté první ligou pod jménem „Amateur Hockey Association of Canada“ – Kanadská amatérská hokejová asociace.

⁴ Jenšík, Miloslav, 2011. *Zlatá kniha ledního hokeje: Historie a současnost nejrychlejší sportovní hry*.

⁵ *The Early Beginnings*. | International Ice Hockey Federation [online].

⁶ *McGill's Contribution to the Origins of Ice Hockey*. | McGill Athletics [online].

⁷ Jenšík, Miloslav, 2011. *Zlatá kniha ledního hokeje: Historie a současnost nejrychlejší sportovní hry*.

⁸ Zuckerman, Earl 2006. *McGill's Contribution to the Origins of Ice Hockey*. *McGill Athletics* [online].

⁹ *A Rallying Site*. | National Battlefields Commission [online].

AHAC byla založená v roce 1887, a to byla první liga, kde Stanleyův pohár stal prvním oceněním. Daroval ho Fredrich Stanley, 16 hrabě z Derby. Během první sezóny byla liga složena z několika týmů, které jsou Montreal Victorias, Montreal Crystals, Montreal AAA, Ottawa Hockey Club, a McGill University. V první sezóně se Crystals stali mistři ligy¹⁰, zatímco v roce 1893 vyhráli Montreal AAA první Stanley Cup¹¹.

2. PRVNÍ VIZUÁLNÍ STYLY V HOKEJI

Vizuální identita týmů byla v počátcích ledního hokeje často druhořadá. Většina prvních týmů fungovala pouze pod jménem klubu. Jejich hráči nosili obyčejné barevné svetry, díky kterým se navzájem rozpoznávali. Z toho důvodu se dresům dodnes přezdívá „svetry“. Pro týmy bylo na přelomu 19. a 20. století běžné navštívit obchod s oblečením, kde si všichni hráči zakoupili svetr se stejnou barvou, či vzorem. Svetry držely hráče v teple a divákům umožnily jednoduše identifikovat jednotlivé týmy¹².

2.1. McGill University Hockey Club (1877)

Nejstarší důkazy jednotné vizuální identity pochází z roku 1881, kdy se hráči z McGillovy Univerzity shromáždili na týmové fotografii. Na této fotografii jsou všichni hráči oděni do stejných tradičních zimních svetrů s červenými a bílými horizontálními pruhy. Dá se vyvodit, že tyto červenobílé svetry byly vybrány, aby ladily ke školnímu erbů – červenobílému štítu. Z těchto původních uniforem vzniklo týmové jméno „Red Men“ – Červení muži – a tým dodnes používá především červenou barvu v rámci školního vizuálu¹³.

Obr. 2 – Hokejové dresy z McGillovy Univerzity (1881)

Tento pruhovaný vzor se nosil na dresech až do pozdních 20. let 20. století, ale existují důkazy, kde škola experimentovala s jinými designovými prvky.

¹⁰ Farrell, Arthur, 1899. *Hockey: Canada's Royal Winter Game*.

¹¹ Farrell, Arthur, 1899. *Hockey: Canada's Royal Winter Game*.

¹² *NHL Uniforms: A Brief History*. | The (Unofficial) NHL Uniform Database[online].

¹³ *1950's McGill Redmen Jersey*. | Third String Goalie[online].

V roce 1904 vystřídali předchozí pruhované svetry za jednobarevný červený dres, jenž zepředu zdobilo písmeno M jako McGill. Tento dres měl také dvojitý bílý pruh u límce a na konci rukávů, ale nepoužíval se příliš dlouho. V následujících letech se tým znovu vrátil k původním pruhovaným dresům. Je také nutno podotknout, že univerzita často používala stejné dresy pro další sportovní programy, jako ragby a fotbal. Tento dres si zapůjčil také ragbyový tým v roce 1904¹⁴.

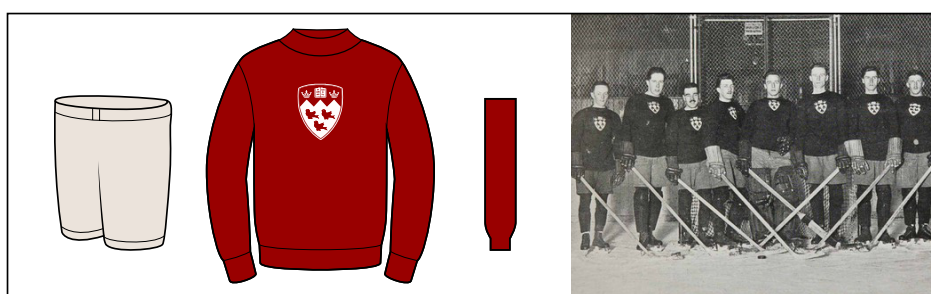
Obr. 3 – Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1904)

V roce 1924 byl přidán na přední stranu dresu školní štít¹⁵, který od roku 1927 byl často používán pro reprezentaci školy. Školní štít se také objevil na dresech pro ragby a basketbal.

Obr. 4 – Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1924)

Další změna se objevila v roce 1927, kdy se na dresech objevil pouze školní štít¹⁶. Na těchto dresech je zřejmé, že ornamenty a designové prvky jsou již naprosto sekundární.

Obr. 5 – Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1927)

¹⁴ 1905 Yearbook. | McGill Yearbooks [online].

¹⁵ 1924 Yearbook. | McGill Yearbooks [online].

¹⁶ 1927 Yearbook. | McGill Yearbooks [online].

V 50. letech 20. století měla škola poprvé dva dresy. Nový dres byl čistě bílý se školním štítem. Kromě toho byl klasický pruhovaný vzor zjednodušen, pruh umístěn pouze na koncích rukávů a na spodní okraj svetru a byl přidán bílý límeček¹⁷.

Obr. 6 – Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1950)

Při objektivním pohledu na dresy McGill University Hockey Club se dá vyvodit, že jejich původní pruhované svetry byly vcelku nevýrazné a se školou neměly společného nic kromě červené barvy. Je to pochopitelné, jelikož atletický oděv tohoto typu byl zkrátka produktem své doby. Profesionální sporty jako hokej byly stále v rané fázi a týmy nekladly důraz na značku tak, jak je pro sportovní organizace dnes zvykem. Je ale jasné, že v dalších letech se škola pokusila experimentovat s různými designovými prvky, jako například dres s písmenem ‚M‘, nebo se školním erbem. Tyto dva příklady plní dvě důležitá kritéria – splňuje tradice a symbolicky propojuje tým se školou. Červené a bílé pruhy vydržely skoro 50 let a jejich týmové jméno „Red Men“ – Červení muži – pochází z tohoto designu. Přidání školního erbu v roce 1924 dále prospělo k celkové identitě týmu, protože bez něj by si diváci, kteří školu neznají, těžko přiřadili klub k dané škole. Díky tomuto se začal zvyšovat význam loga.

2.2. Quebec Hockey Club (1878)

Quebec Hockey Club založen v roce 1878, byl jeden z prvních týmů, který se účastnil na Montrealském zimním karnevalu a byl součástí Kanadské amatérské hokejové asociace. Tým se později stal profesionálním, když se stal součástí National Hockey League – Národní hokejové ligy – v roce 1919¹⁸. Tým se po své první sezóně v NHL dvakrát přemístil, a to nejprve do Hamiltonu v Ontariu v roce 1920 a pak do New Yorku v roce 1925. V této práci se nicméně zaměřuji na Quebec, jelikož tam vznikl jeden z prvních profesionálních týmů, který existoval před vznikem „Original Six“.

¹⁷ 1950's McGill Redmen Jersey. | Third String Goalie [online].

¹⁸ Quebec Bulldogs. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online].

Jako většina nových týmů během druhé poloviny 19. století si Quebec Hockey Club v roce 1878 jako svou uniformu zvolily jednoduchý pruhovaný svetr. Tento dres však nebyl spojen pouze s hokejem, protože jej často využívaly i lakrosové kluby či fotbalový klub Quebec City. Pro hokejové hráče Quebecu bylo běžné se zúčastnit i na jiných sportovních aktivitách v době, kdy se hokej nehrál a svetry adekvátně sloužily k rozpoznání spoluhráčů ve všech sportech. Na těchto svetrech byly bílé a modré vodorovné pruhy – modrá barva je často spojována s Quebecem a jeho vlajkou.

Obr. 7 – Hokejový dres z Quebecu (1877-78)

V roce 1893 si klub své svetry lehce pozměnil. Nejvyšší pruh byl nyní modrý namísto bílého a svetr byl přeměněn na rolák. Tyto dresy neobsahovaly žádné logo ani číslo a tým ho používal po dalších 20 let¹⁹ – až do své první sezóny v NHA (Národní hokejová asociace – předchůdce NHL) v roce 1910, kde byly známy jako Quebec Bulldogs.

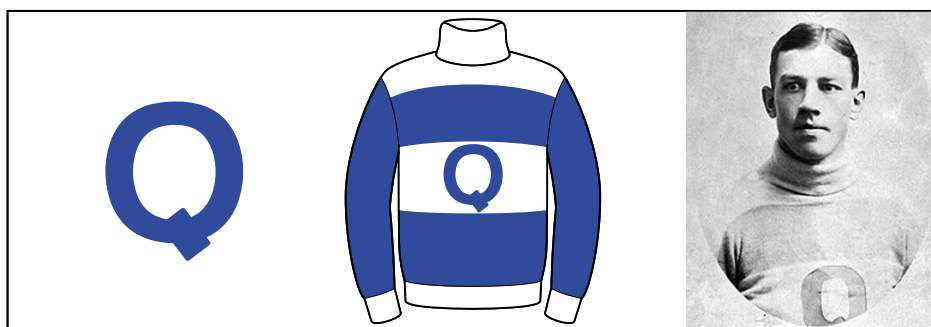

Obr. 8 – Hokejový dres z Quebecu (1893-94)

Po vstupu do NHA se klub zaměřil na svou vizuální identitu, jelikož vstupovali do světa profesionálního sportu, což je postavilo před větší publikum. Dresy, které týmy měly během své zahajovací sezóny v roce 1910, stále měly svou původní modrou barvu, ale měly méně pruhů a na přední straně nosili logo. Toto logo, modré bezpatkové Q bylo položeno na vodorovném bílém pruhu, který byl natažen přes střed dresu. Kromě toho byl na horní části uniformy bílý pruh, který pokrýval ramena a rolákový límeček. Tyto dresy používali až do roku 1912²⁰.

¹⁹ Durand, Marc 2013. Les chandails au fil des saisons (1/3). *Quebec Bulldogs* [online].

²⁰ *Quebec Bulldogs Logos History*. | Chris Creamer's SportsLogos.net[online].

Obr. 9 – Hokejový dres z Quebecu (1910-12)

Pro sezónu 1912-13 bylo logo a uniformy znovu změněny, tentokrát bylo Q přetvořeno na více geometrické a stylizované. Jeho chvost byl nakreslen hranatější a jeho celkový tvar bylo při srovnání s předchozí verzí blíže k dokonalému kruhu. Uniformy také prošly změnou a byly nyní převážně bílé. Samostatné písmeno Q bylo vystřídáno typografií a na přední straně dresu. Bylo nyní egyptienkou vysázeno slovo *QUEBEC*²¹.

Obr. 10 – Hokejový dres z Quebecu (1912-17)

Při pohledu na celkový vizuál týmu se dá říci, že Quebec Hockey Club se během svého přechodu z nezávislého amatérského týmu na profesionální klub rozhodně zaměřil na vytváření své vlastní rozpoznatelné identity. Při pohledu na jejich logo je jasné, že nemá žádný vedlejší význam a reprezentuje pouze jméno města, což je z jistého pohledu nesmírně jednoduché. Ačkoli jednoduchost designu nikdy neškodí, když se užívá dobře a designéři by měli být na pozoru a ujistit se, že jejich práce je tematicky relevantní k tomu, co se snaží vyobrazit. Logo samotné prošlo redesignem, ale stále je v něm vidět pouze povrchní design loga. V něm neexistuje žádné další symboly, které by vizuálně reprezentovaly město Quebec, jako například heraldická lilie (fleur de lis). Tento typ designu byl nicméně v této době velmi běžný a existovalo plno dalších klubů, které měly podobná loga založená pouze na typografii.

Na druhou stranu jsou dresy na svou dobu pokročilé, ačkoli tým rovněž začal s klasickým dvoubarevným svetrem. Svetry, které se nosily v roce 1910 mají velmi podobný střih, jako moderní

²¹ *Quebec Bulldogs Logos History*. | Chris Creamer's SportsLogos.net [online].

hokejový dres a podobné prvky, jako například pruhy na ramenou a trupu a logo na přední straně. Dresy nošené v roce 1912 vyměnily logo a místo toho se zaměřily na logotypu – designový prvek, založené na písmu, které v určitých situacích se používá místo hlavního loga. Samostatné kruhové Q, které hlavní logo tvoří, se stylově liší od logotypu na dresu. Mnohem lepším řešením by bylo logo vytvořené pomocí stejného typu písma, jako byla na dresech.

2.3. Ottawa Senators (1883)

V 19. století byl jedním z nejznámějších hokejových týmů Ottawa Senators. Tento tým hrál od roku 1883 až do roku 1934. Ottawa Senators byli jedni z prvních, kteří se účastnili na Montrealském zimním karnevalu a byli jedni ze zakládajících členů Kanadské amatérské hokejové asociace. Tým vyhrál několik Stanley Cupů než byl donucen přesunout se do St. Louis z důvodu finančních problémů v roce 1935.

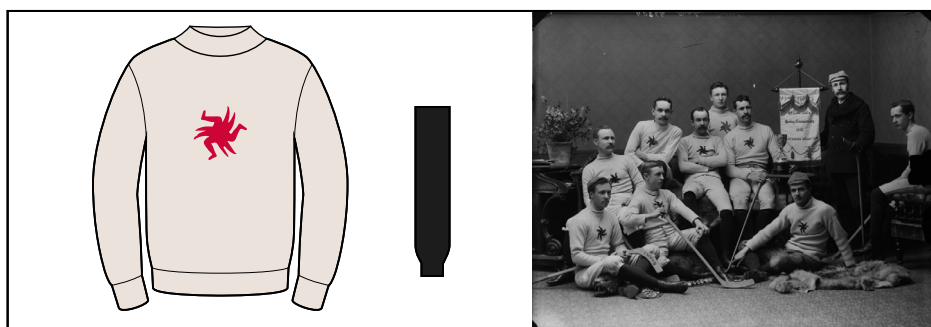
Během prvních dvou let své existence nosili hráči Ottawského klubu svetry s červenými a černými vodorovnými pruhy. První svetry z McGillovy University a Quebecu byly jednoduché a fungovaly pouze jako identifikace spoluhráčů. Nicméně, tyto jednoduché pruhy se tak staly základem nejkoničtějšího designu přicházejícího nového sportu. <1>

Obr. 11 – Ottawa Hockey Club (1883-84)

V roce 1889 se tým začal integrovat do Ottawské amatérské atletické asociace – tuzemského atletického klubu, který se zabýval tělesnou výchovou. Ta používala červenou, bílou a černou, jako součást své značky. Integrace do atletického klubu znamenala, že hokejový tým musel zdědit tuto barevná kombinace. Tato změna v barvách nebyla až tak drastická, jednalo především o přidání bílé barvy do původně černočerveného vizuálu týmu. Dresy byly nyní převážně bílé s černými ponožkami a červeným triskelionem na přední straně. Triskelion byl stylizovanou verzí loga atletického klubu a vyobrazoval tři ekvidistantní běžící nohy v kruhové orientaci²².

²² Kitchen, Paul, 2008. *Win, tie, or wrangle: the inside story of the old Ottawa Senators 1883-1935*.

Obr. 12 – Ottawa Hockey Club (březen, 1891)

Tyto nové bílé dresy ale nevydržely dlouho a tým je za pár let vyměnil za novou verzi původního pruhovaného svetru. První důkazy Ottawských nových pruhovaných dresů jsou z roku 1896, kdy byla vyfocena týmová fotografie. Na této fotografii je vidět návrat ke klasickým černočerveným pruhovaným svetřům s jednou klíčovou změnou – k černým a červeným pruhům přibýly také pruhy bílé, jako pozůstatky předchozích dresů.

Obr. 13 – Ottawa Hockey Club (březen, 1891)

Byly to právě tyto dresy, ve kterých Ottawský tým dosáhl několika mistrovských titulů, a které byly používány až do přemístění klubu do St. Louis. Tyto dresy prošly pouze malými změnami během jejich pobytu v Ottawě a dresy od roku 1896 až do roku 1929 neobsahovaly logo týmu. Jediné grafické prvky, které se na povrchu dresu nosily byly takzvané „championship patches“ – nášivky mistrovství, které nebyly nošeny déle než jednu sezónu²³.

Rok 1909 přineslo Ottawského hokejového týmu své druhé logo – černé O, odvozené ze statické antikvy, které znázorňuje Ottawu (statická antikva je typografický pojem pro patkové písmo). Logo také obsahovalo červené a bílé obrysy. Toto logo však nebylo permanentně používáno na dresech, teprve až v roce 1929²⁴.

²³ *Ottawa Senators (Original) Explained.* | Everything Explained Today [online].

²⁴ *Ottawa Senators Logos History.* | Chris Creamer's SportsLogos.net [online].

Obr. 14 – Hlavní logo Ottawa Senators (1909)

Během sezóny 1914-15 nosila Ottawa nášivku se dvěma překříženými vlajkami, konkrétně Spojeného Království a Kanady, což demonstrovalo spojenectví za První světové války. Jeden důležitý detail na nášivce je stylizované zobrazení tehdejší kanadské vlajky, která obsahuje Union Jack na praporu, ale neobsahuje erb²⁵.

Obr. 15 – Ottawský dres (1914-15)

Během 20. let 20. století Ottawa slavila úspěch v NHL, když čtyřikrát vyhrála Stanley Cup. Po každém vítězství Stanley Cup se tým vyzdobil novými nášivkami, aby oslavil svůj úspěch. První z těchto nášivek nosili po sezóně 1921-22 a obsahovala červenočerný štít rozdělený diagonálně napůl. Také na ní figuroval bílý nápis „Mistři světa 1920-21“. V sazbě je vidět kontrast mezi velkými a malými písmeny a text je zasazen do oblouku směřujícího dolů. Zajímavost, jakým se tato nášivka liší od ostatních je ve velikosti. Je opravdu veliká a zabírá většinu volného místa na přední straně dresu²⁶.

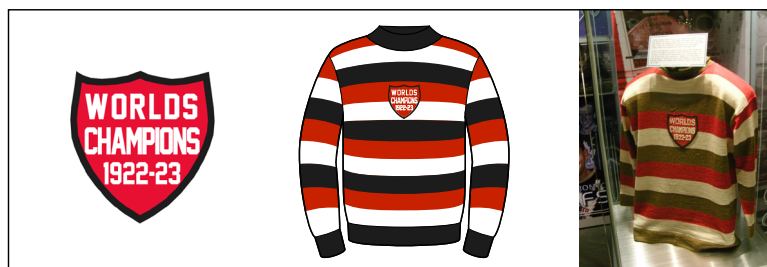

Obr. 16 – Ottawský dres (1921-22)

²⁵ *Jersey Logo (1914/15)*. | Chris Creamer's SportsLogos.net [online].

²⁶ *Ottawa Senators 1921-22*. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online].

Druhá nášivka byla vytvořena po sezóně 1922-23 a tentokrát byla mnohem menší a tvarově jednodušší. Obsahovala červený štít s kompaktní bílou textovou sazbou. Patřila do středu uniformy²⁷.

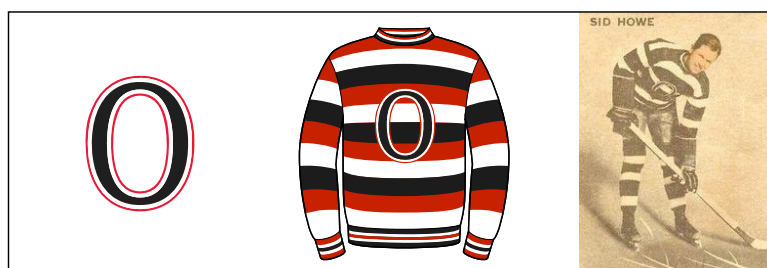
Obr. 17 – Ottawský dres (1923-24)

S poslední nášivkou se vrátil diagonálně rozdělený červenočerný štít, jehož tvar zůstal stejný jako v sezóně 1922-23. Textová sazba tentokrát byla kompaktnější a skoro zaplňovala veškeré volné místo ve štítu. Umístění nášivky se přemístilo na pravou stranu dresu²⁸.

Obr. 18 – Ottawský dres (1923-24)

V sezóně 1929 se tým konečně rozhodl o implementaci týmového loga na dresy a to dlouhých dvacet let po jeho stvoření. Vzor s tenkými pruhy byl umístěn na koncích rukávů a na spodním okraji dresu²⁹.

Obr. 19 – Ottawský dres (1929-30, 1932-34)

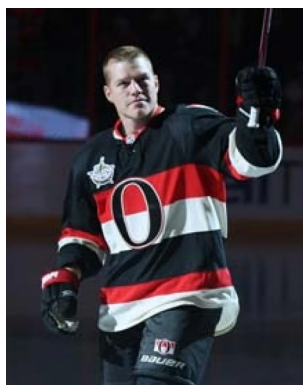
Barevná kombinace červené, bílé a černé byla vcelku jedinečná pro Ottawa Senators. Tato barevná kombinace byla pro svou dobu velice unikátní vzhledem k tomu, že mnoho hokejových týmů tohoto období použilo pouze dvě barvy (kombinace tmavých a světlých barev). Quebec City používal světlemodrou a bílou, a McGill University prosazovala červenou a bílou pro všechny

²⁷ *Ottawa Senators 1923-24.* | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online].

²⁸ *Jersey Logo (1927/28).* | Chris Creamer's SportsLogos.net [online].

²⁹ *Ottawa Senators 1929-30, 1932-34.* | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online].

školní sportovní kluby. Ostatní hokejové týmy z Montrealu je také implementovali, jako například Montreal Shamrocks (zelenou a bílou) a Montreal AAA (tmavomodrou a bílou). Ottawská trikolora naopak způsobila, že uniformy byly extrémně výrazné a pohled diváků byl zahlcen kontrastními barvami, které se na mnoho let staly ikonickým vzhledem pro tento tým. Mnoho lidí považuje tyto uniformy za nadčasové, protože když se Ottawa Senators vrátili v roce 1992 do Ottawy, jejich barvy zůstaly stejné. V pozdějších sezónách se tým vrátil ke klasickému designu, který použili pro svůj třetí dres³⁰.

Obr. 20 – Ottawský třetí dres (Heritage Jersey, 2011)

Nášivky pro mistrovství byly hezkou edicí, nejsou nicméně nedílnou součástí celkové týmové vizuální identity. Hlavní problém těchto nášivek je to, že často byly představeny takovým způsobem, který byl matoucí pro nezalého diváka. Dresy, které měly nášivky na střed oděvu mohou být chybně identifikovány jako hlavní týmové logo. Toto může být problematické, a to obzvláště když žádná z nášivek nenese jméno města, které tým reprezentuje – ať už nápisem či grafickým prvkem. Žádný z týmových dresů neobsahoval hlavní týmové logo až do roku 1929, ačkoli jejich logo bylo vytvořeno v roce 1909. Dobrým kompromisem by bylo používat hlavní logo na přední části uniformy a zároveň umístění speciální pamětní nebo mistrovské nášivky vpravo nahoře (podobně jako tomu bylo v sezóně 1927-28).

2.4. Montreal Hockey Club (1884)

Jeden z prvních profesionálních klubů v Montrealu byl Montreal Hockey Club. Tento tým byl založen v roce 1884 jako součást Montrealské amatérské atletické asociace (MAAA), prominentní atletický klub v Montrealu, a byl mu udělen první Stanley Cup v roce 1893.

Atletický klub MAAA byl formálně založen v roce 1881 jako konfederace třech sportovních klubů: Montreal Snowshoe Club, Montreal Lacrosse Club a Montreal Bicycle Club. Co se týče původu značky hokejového týmu, skupina cyklistů měla na MAAA největší vliv, neboť jak týmové logo, tak jeho dresy byly původně spojené s cyklistikou.

³⁰ *Ottawa Senators unveil heritage Jersey.* | CBC News [online].

Obr. 21 – Hlavní logo Montreálského cyklistického klubu (1894)

V roce 1894 si členové cyklistického klubu vybrali okřídlené kolo jako své primární logo. Toto logo bylo inspirováno pocitem letu, které mají jezdcí velocipedu s vysokým předním kolem a používalo jej mnoho dalších cyklistických asociací během začátku 20. století. Když členové klubu jezdili ve skupině, nosili modré kalhotové obleky. V dalších letech se modrá barva cyklistického klubu stala součástí také ostatních sportovních týmů pod záštitou MAAA, včetně hokejového klubu.

Vliv okřídleného kola jako loga na ranný hokej by se neměl podceňovat, jelikož sloužil jako primární inspirace pro kanadského podnikatele Jamese Norrise, když odkoupil hokejový tým Detroit Falcons. Jakmile tým získal, Norris jej přejmenoval na Detroit Red Wings a představil novou verzi týmového loga založenou na okřídleném kole dle cyklistického klubu z roku 1886. Toto nové logo, okřídlené kolo auta, znázorňovalo automobilový průmysl v Detroitu³¹.

Obr. 22 – Hlavní logo Detroit Red Wings

2.5. Montreal Wanderers (1903)

Na přelomu století se stal Montreal největším městem v Kanadě. Od roku 1891 do roku 1911 se populace města zdvojnásobila, a hokejové týmy byly založeny pro téměř každou komunitu zahraničních přistěhovalců. Hokejový klub pod jménem Montreal Shamrocks převážně spoléhal na podporu irských obyvatelů, zatímco Montreal Victorias především reprezentoval skotskou populaci. Založení hokejového týmu Montreal Canadiens o několika let později byl výsledkem obrovskou Francouzskou populaci, která dlouhodobě žila ve městě. Naopak Montreal Wanderers byl tým, který čerpal podporu primárně od anglického obyvatelstvo. Tento tým se zúčastnil i

³¹ *Montreal Cycling History: Montreal Bicycle Club Uniforms and Symbols.* | Montreal Bicycle Club [online].

na jedné velice zkrácené sezóně v NHL, tehdejší zimní stadion Westmount vyhořel v průběhu jejich zahajovací sezóny a z finančních důvodů museli v roce 1918 odstoupit³².

Nejdůležitější poznatky z hlediska vizuálního designu nalezneme na klubových dresech. Tento tým v celé jeho historii používal primárně bílé dresy s červenými pruhy. Musíme podotknout, že tyto dresy obsahují jeden tlustý červený pruh, který je natažen přes střed trupu a pokračuje nepřerušovaně na zádech. Podobný designový prvek také nalezneme v Quebecu, ale Wanderers se stal jediným týmem v Montrealu, který ho důsledně používal. Tým Wanderers nenosil žádné jiné designové prvky na dresech, než ty, se kterým hrál po nástupu do NHL. Tento střední pruh se v následujících letech objevil na mnoho dalších dresech – nejznámějších z nich jsou od Montreal Canadiens. Montrealští hokejisté nosili tento design po více než 100 let a ani v současné době se nezměnil. Florida Panthers jsou dalším týmem, který nedávno integroval tento design na své dresy.

Obr. 23 – Hlavní dres Montreal Wanderers

3. NADČASOVÉ VIZUÁLNÍ STYL A NOVÉ HOKEJOVÉ VYBAVENÍ

První moderní éra v NHL trvala 25 let od roku 1942 až do roku 1967 a v této době byla liga sestavena ze skupiny šesti týmů. Tato skupina byla známa jako „The Original Six“ a v ní byla Montreal Canadiens, Toronto Maple Leafs, Detroit Red Wings, Chicago Blackhawks, New York Rangers a Boston Bruins. Během těchto 25 let se NHL stal významnou částí sportovní komunity v Severní Americe. Každý klub během této doby nepřetržitě reprezentoval své původní město, a hráli každou sezónu. V roce 1967 začala druhá moderní éra v NHL, když se liga poprvé rozšířila do nových měst. NHL po expanzi se zdvojnásobila ze šesti týmů na dvanáct, a v průběhu této éry bylo představeno mnoho nových vizuálů, které fungují a ovlivňují hokejové vizuály dodnes.

Kromě expanze ligy se také nastal nový protokol pro hokejové vybavení v NHL. Zhruba od roku 1950 bylo pro hráče povinné nosit tmavé dresy na domácí aréně a světlé dresy na kluziště soupeře. Světlé dresy jsou primárně bílé s malými barevnými částmi a tmavé dresy často využívaly barvy, které pocházely z loga týmu. Problémy se nastaly, když hokejové týmy použili stejné barevné kombinace, které během zápasu nebyly dostatečně odlišné pro hráče i diváky. Nakonec

³² *Montreal Wanderers*. | Sports Encyclopedia [online].

bylo rozhodnuto, že hráči z domácího týmu budou nosit tmavé dresy, aby se na ledě projevily výrazný barevný kontrast oproti světlé oblečené hostující hráči. Tento kontrast pomohlo nejen hráči a fanoušky ve stadionu, ale i diváky, které sledovali zápas přes televizi. Tehdejší televizní obrazovky vysílali pořady pouze v černobíle, a z toho důvodu byla větší potřeba si hráče jasně odlišit. Je to od tohoto období, kde se nachází „domácí“ a „hostující“ („home“ and „away“) výrazy ve spojitosti s hokejovým dresem. V roce 1970 se NHL rozhodoval na změnu ve vizuálním protokolu, protože domácí světlé dresy a hostující tmavé dresy se vystřídali – hrálo se tehdy v bílém dresu na domácím kluzišti, ale v roce 2003 se protokol vrátil zpátky do původního stavu. Od té doby se zase hraje na domácím kluzišti v tmavých dresech. Domácí a hostující dresy se projevují ve vizuální identitě nejznámějších týmů z období Original Six, a v současné době jsou stále používány v hokeji³³.

3.1. Montreal Canadiens

Montreal Canadiens je nejdelší nepřetržitě provozující profesionální hokejový tým na světě, který získal největší počet Stanley Cupu (23) v NHL. Město Montreal vždy měl velkou anglickou a francouzskou populaci, ale tehdejší hokejové týmy v Montrealu (Shamrocks, Victorias, a Wanderers) získaly podporu především z anglického obyvatelstva. Bylo to až v roce 1909, když kanadský průmyslník John Ambrose O'Brien založil hokejový tým pro Francouzskou komunitu v Montrealu. O jeden rok později se Canadiens stal členem Národní hokejové asociace, a poté v roce 1917 nastoupili do NHL po zániku NHA.

Když se hovoří o hokeji v Severní Americe, Canadiens jsou často zmíněny jako jeden z nejznámějších v NHL díky jejich konzistentní vizuální identitě, která zůstala téměř stejná od roku 1913, ale první čtyři roky týmu jsou výjimkou, protože designy, které používaly, byly primárně experimentální.

První logo pochází z roku 1909, kdy hráči nosili na hrudníku modrá C s ornamentálním serifem. Doprovodný dres byl taktéž modrý, ale pro tehdejší hokejové vybavení měl velmi atypický designový prvek. Ze střední části dresu byl natažen bílý pruh, který pokračoval směrem nahoru přes ramena.

Obr. 24 – Hlavní logo Montreal Canadiens (1909-1910)

³³ Fitzpatrick, Jamie. *The NHL Dress Code Mantades Contrasting Jersey Colors*. In: liveabout.com [online].

Obr. 25 – Hlavní dres Montreal Canadiens (1909-1910)

Další dres byl představen v následující sezoně s výrazně jiným designovým prvkem. Předchozí modré logo s ornamentálním písmenem C nahradili gotickými iniciály CA (zaznamenali „Canadian Athletic“) a tyto litery byly umístěny uvnitř zeleného kanadského javorového listu. Uniforma byla primárně červená se zeleným a bílým lemováním na koncích oděvu.

Obr. 26 – Hlavní montrealský dres a logo (1910-1911)

Nové logo pro sezónu 1911 bylo mnohem jednodušší. V logu zůstaly pouze červené gotické iniciály, zelený javorový list byl odstraněn. Tentokrát byl dres bílý a měl tenké červené a modré pruhy natažené diagonálně přes hrudník zatímco logo bylo zmenšeno a umístěno napravo. Tyto tenké pruhy se poté objevili na současných dresech hostujících týmů.

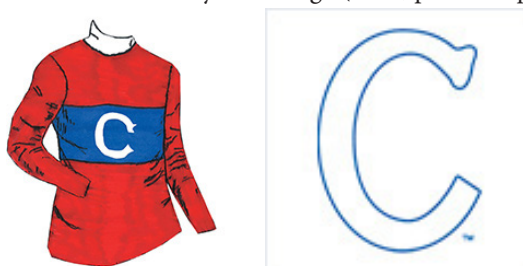
Obr. 27 – Hlavní montrealský dres a logo (1911-1912)

Poslední zcela atypický montrealský dres se nosil v roce 1912. Canadiens v tomto roce vytvořili nový vzhled s běžným pruhovaným vzorem z minulého století a zároveň pro logo znovu použili javorový list. Stará gotická písmena ze středu listu byla zaměněna za grotesky, které označovaly „Canadian Athletic Club“. Je důležité si pamatovat, že tento pruhovaný vzor se nenosil pouze v Montrealu, ale také v Ottawě. Senators během této sezóny již hráli s podobnými pruhovanými trikolory a chtěli s Montrealem vytvořit kompromis. Požádali ottawské majitele, aby hráči z

Montrealu nosili během každého utkání s Ottawou jiný dres. Z tohoto kompromisu tak vzniká první moderní dres Montrealu. Tento dres je červený s modrým horizontálním pruhem natažen přes trup, a nad tím je hlavní logo týmu.

Obr. 28 – Hlavní montrealský dres a logo (1912, před kompromisem)

Obr. 29 – Hlavní montrealský dres a logo (1913, po kompromisu)

Konzistence hlavního dresu a loga byla po této sezóně mnohem lepší. Celková identita klubu se konečně zaměřovala na specifický vzhled, který se změnil v průběhu dvacátého století jen mírně. Původní logo, které hráči nosili v roce 1909 se stal dobrým odkazem pro následující varianty hlavního loga i důležitých částí celkové identity. Je nutno podotknout, že vedlejší varianty loga s javorovým listem, nebo s gotickými iniciály nebyly dlouhodobě použité a až tak dobře s dresem neladily. Gotické litery se skládaly z mnoha ostrých úhlů a drobných částí, které nejsou z dálky rozpoznatelné. Naopak logo s bílým javorovým listem ztrácí ten organický obrys mezi opakujícími červenými a bílými pruhy. Původní ornamentální C bylo v roce 1913 přepracované. Nyní bylo více oválné a v typografickém oku litery bylo přidáno písmeno A, aby lícovalo s tehdejším klubovým jménem „Canadian Athletic Club“. Písmeno A v roce 1917 bylo nahrazeno s písmenem H kvůli francouzskému překladu „Le Club de Hockey Canadien“. Tato změna nastala před nástupu týmu do NHL, a od té doby se logo jen mírně opravuje.

Obr. 30 – Vývoj hlavního loga Canadiens

Dresy také prošly několika malými změnami od roku 1913. Jednalo se převážně o tloušťce středního pruhu a jeho lemování. Tenké bílé pruhy se objevily u středního pruhu a také na spodní části dresu pro lepší kontrast mezi červenými a bílými částmi.

Obr. 31 – Vývoj hlavního dresu (1913-23)

Týmy v první polovině dvacátého století se setkali s jedním zásadním problémem: Jak mohou jednotlivé hokejové kluby překonat omezení v barevných kombinacích? Pro Montreal Canadiens a Detroit Red Wings byla tato otázka příliš naléhavá. V roce 1933 museli tyto dva týmy rozhodnout, jak by mohli mezi sebe hrát, když oba dva týmy používají červenou jako svou primární barvu. Tehdy neexistovalo žádné jiné řešení, než aby hráče z Detroitu nosili bílé vesty během zápasu. Nevýhoda byla v tom, že vesty pokryly čísla hráčů a následně nebylo možné identifikovat, kdo přesně hraje a kdy. Z toho důvodu byl přidán ke montrealskému vybavení bílý dres, který by se nosilo pouze proti Detroitu. Bylo to až v padesátých letech, kdy NHL nastavil přesný protokol pro domácí a hostující dresy pro všechny kluby.

Obr. 32 – Bílé montrealské dresy (1935-38)

Další grafické, či propagační předměty jsou výroční nášivky a také loga od vedlejších týmových organizací. Tyto předměty ukazují jejich vztah k Montrealu pomocí týmové barvy a loga.

První ukázky, které zmiňují, jsou montrealské sezónní a stoleté nášivky. Stoletá nášivka využívá klasické blokové číslice, které jsou odvozené z dresu a v sezónní nášivce jsou číslice stylizované pomocí kaligrafického rukopisu. Obě ukazují zcela odlišné přístupy k výročí, ale stále odpovídají k celkové vizuální identitě.

Obr. 33 – Montrealská stoletá nášivka

Obr. 34 – Nášivka na 100 Seasons

Loga pro montrealská hokejová škola a dětská nadace mají jiné účely kromě hokeje, ale přesto jednoznačně existují ve spojitosti s Montrealem Canadiensem.

Obr. 35 – Logo na Montreal Canadiens Hockey School

Obr. 36 – Logo na Canadiens Children's Foundation

3.2. Toronto Maple Leafs

V podobném duchu jako Montreal, Toronto je město, který zná hokej velice dobře. V Torontu kdysi existoval profesionální hokejový klub pod názvem „Blueshirts“. Tehdejší hokejisté z Torontu hráli v Národní hokejové asociaci, která byla v provozu pouze osm let. V roce 1917 si liga odložila všechny plánované zápasy kvůli spory mezi majitele ligu, Eddieho Livingstona a ostatní klubové manažery. Z toho důvodu nemohli hokejisté z klubu Toronto Blueshirts pokračovat ve hře a v následujícím sezóně byla založena nová hokejová liga – NHL. Hokejisté z Torontu v této nově zformované lize nejprve hráli s názvem „Arenas“, a poté „Maple Leafs“.

Obr. 37 – Původní modré a bílé dresy, které nosili hráči z Torontu

Původní klubové barvy byly modré a bílé, ale o několik let později nahradili modrou za zelenou, když klub změnil vlastnictví. Název týmu byl také přejmenován na „Toronto St. Patricks“, a nosili dresy se středním pruhem.

Obr. 38 – První zelené a bílé dresy z období Toronto St. Patricks

Modrá se zase vrátila, když tým koupil kanadský podnikatel Conn Smythe v roce 1927. Smythe byl veterán z první světové války a průběhu jeho života se stal velkým patriotem. Smythe přejmenoval klub jako „Maple Leafs“, když se stal majitelem, aby jeho tým lépe reprezentoval Kanada. Logo mělo několik variant, které v rané fázi se zaměřovali na realismus. Realismus ve tvaru loga nalezneme v první i druhé variantě, kde obrys loga je nakreslen v podobě reálného javorového listu. Loga z roku 1926 a 1927 nejsou symetrické, ale stala se dobrým odkazem pro tým, který v roce 2016 znovu experimentoval s realismem. Sportovní firma Reebok přepracovala loga z roku 1937, na kterém byl javorový list s 31 hroty. Obrys byl patřičně opraveny, aby prázdný prostor mezi hlavním okrajem a textem byl stejně vzdálený. Navíc se také opravilo nevhodné optické části jako stoněk a hroty ve spodní části listu.

Obr. 39 – Vývoj hlavního loga Maple Leafs

Pro Torontu bylo typický nosit modré dresy s tenkými bílými pruhy v pase a na rukávech, nicméně v roce 1970 existoval dres, který místo těchto pruhů používal jeden dlouhý svislý úsek u rameny a na rukávech. Kromě nového dresu byl javorový list znovu přepracován. Tentokrát byl obrys mnohem jednodušší, kde ze 31 hrotů zbýval jen 11.

Obr. 40 – Nové domácí a hostující dresy (1970-72, 1973-75)

Současné dresy, které Toronto nosí jsou ovlivněny minulostí. Ve předu je umístěno nově přepracované logo od Reeboku a na rukávech jsou tenké pruhy, které se běžně nosilo před rokem 1970. Tato kombinace poskytuje dobrý kontrast mezi jednoduchými a podrobnými motivy.

Obr. 41 – Současné dresy s novým týmovým logem od Reeboku

Další vizuální prvek, který se objeví na současné dresy je týmový slogan pod límcem. Tři slova „Honour. Pride. Courage“ (čest, hrdost, a odvaha) jsou vypsány na počest bývalého majitele Conn Smythe. Smythe během svého života držel tyto principy velmi blízko. Týmový slogan je další detail, který obohacuje celkový vzhled dresu, a přidává jedinečnou přidanou hodnotu což úzce spojuje historii týmu s moderním vizuálem.

Obr. 42 – Nový límec s týmovým sloganem

Vizuální styl hokejového klubu Toronto Maple Leafs je charakterizována použitím zaměnitelných tmavých a světlých barev. Tento vizuální styl je uplatněn na všechny grafické předměty a Toronto zůstává jako jeden z mála týmů, které neustále využívá inverzní barvy. Dnes mnoho týmů používá pouze jednu verzi hlavního loga na domácích a hostujících dresech. Není to obvykle, kdyby logo pro hokejový tým existoval také v negativu. Hokejový klub Tampa Bay Lightning se nedávno stal výjimkou, protože v roce 2011 byly uplatněné zaměnitelné barvy v jejich identitě, ale pro většina týmů je tento styl nevhodný. Občas ve vizuálních stylech jsou používány více než dvě barvy, a to se těžko dá barevně invertovat.

Inverzní barvy také existují v logu mediální skupiny „Leafs Nation“. Původní logo – v době kdy organizace pracovala pod názvem „Leafs TV“ – využívá negativní prostor tak, aby bílá půlka javorového listu byla umístěna uvnitř tmavého televizního obrazovku. Novější verze tohoto logu byl vytvořen v roce 2016, když bylonové logo odhaleno. Javorový list je umístěn ve spodní části štítu v modré a bílé podobě.

Obr. 43 – Logo pro Leafs TV (2001-09)

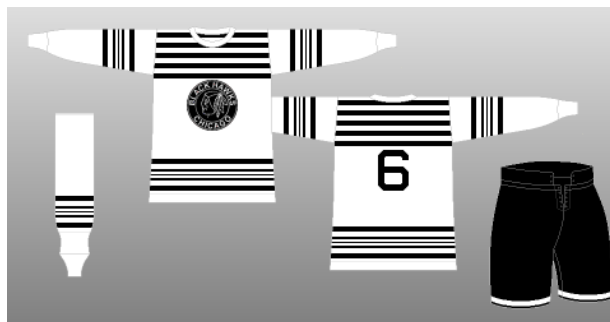

Obr. 44 – Logo na Leafs Nation Network (2016-dnes)

3.3. Chicago Blackhawks

Na 1. května 1926 byl povolen Chicago nový hokejový tým, který vedl americký podnikatel Frederick McLaughlin. McLaughlin pojmenoval tým „Blackhawks“ po 86. pěší divizi, se kterou bojoval během první světové války. Tato divize byla pojmenována po Black Hawkovi, náčelníku indiánského kmene Sauk z války Black Hawk, která se odehrávala v roce 1832. Původní logo Blackhawks bylo konceptualizováno McLaughlinovou manželkou Irene Castleovou, která nakreslila černobílý portrét amerického indiána v černém kruhu³⁴. Tato kresba byla provedena jako stylizovaná podobizna a původně existoval v černobílé podobě. První dresy odpovídaly k logu s tenkými černými pruhy.

³⁴ THW Archives. *Chicago Blackhawks Logo History*. In: thehockeywriters.com [online].

Obr. 45 – Původní logo Chicago Blackhawks Obr. 46 – Původní dres, které nosili hráči v Chicagu

O několik let později byly přidány barvy a detaily, které se snažili zlepšit celkový vzhled loga. Tentokrát se rozhodovalo, že původní logo týmu se tematický neladilo na dresech, na kterém byly dominantní červené a bílé proužky. Barevné dresy s původním černobílým logem se nosilo na jednu sezónu v roce 1934, a pro tehdejší majitele bylo nutno si logo barevně přizpůsobit v následujících sezónách.

Obr. 47 – Barevná verze loga (1935-36) Obr. 48 – Hlavní dres Chicago Blackhawks (1937-38)

Když porovnáváme barevné varianty loga s původním černobílým designem, můžeme říci, že nově nabarvené elementy v portrétu nejsou až tak harmonické. Když se podíváme na první logo, můžeme vidět, že portrét a celkovou strukturu loga byla nakreslena z bílých tvarů, které jsou harmonické pouze na černém pozadí. Všechny tvary jsou kresleny ručně, a proto je celkový vzhled loga velmi organický a důstojný. Barevné varianty nejsou z grafického pohledu dostatečně vypracované, protože části portrétu – pera, vlasy, a obličej – nefungují jako konzistentní celek. Každá část je nabarvená jako krajina v omalovánce, a mezery mezi jednotlivé elementy jsou rozdílné. Pro nové logo je nutno zaplánovat jednotlivé barevné elementy již od začátku. Přidané červené pruhy na dresech také nejsou vizuálně estetické, protože jsou příliš nepravidelné a konkurují navzájem s logem.

Logo, které bylo představeno pro sezónu 1941-42 konečně mělo přepracovanou verzi portrétu. Tentokrát byly přidány přesně definované barevné tvary s konzistentními obrysy.

Obr. 49 – Logo s novým portrétem (1941-42)

Následující verze hlavního loga přinesly malé změny, jako například odstranění kruhového pozadí s názvem týmu a úpravy v portrétu. Tvar obličeje byl přepracován tak, aby byl více proporční, a pera byly znovu překreslené.

Obr. 50 – Vývoj hlavního loga Blackhawks

Sezóna 1955-56 znamenala pro hokejový klub Chicago Blackhawks začátek nové éry. V této sezóně bylo odhaleno nový dres s černými pruhy pouze na rukávech a v pase. Na domácích dresech jsou černé pruhy odděleny bílým úsekem, aby se projevil větší barevný kontrast mezi černými pruhy a červené části dresu. Podobný efekt nalezneme na hostující dres, kde jsou odděleny podobným způsobem. Uspořádání těchto barevných pruhů umožňuje, aby každá barva měla svůj vlastní prostor. Tento design v průběhu posledních 50 let zůstal převážně stejný, a v roce 2018 byl vybrán jako nejlepší dres v NHL.

Obr. 51 – Domácí a hostující dresy z roku 1955

Dalším designovým prvkem, který se přidalo na dresy bylo alternativní logo v roce 1955. Alternativní logo obsahovalo dva tomahavky umístěné v kříži nad stylizovaným písmem C a mírně změnily v barvě, když byly používány na domácí nebo hostující dresy. V případech, kde bylo logo umístěno na tmavém dresu, tak se barva obrysů změnila na bílou. Když logo bylo používáno na světlém dresu, tak se barva obrysů změnila na černou. V současném designu je tento inverzní princip dále využíván ve souvislosti s hlavní barvou dresů.

Obr. 52 – Alternativní loga (1955-56)

Obr. 53 – Alternativní loga (1999-dnes)

3.4. New York Rangers

Když se hovoří o typografii použité ve sportu, hokejový klub New York Rangers je často zmiňován, protože je dalším týmem ze skupiny Original Six, který v průběhu moderní hokejové historie konzistentně používal jeden vizuální styl. Tento vizuální styl – který je celkově postaven na diagonálních typografických sazeb – je zcela jednoduchý, dobře rozeznatelný, a je často kopírován.

Původní logo New York Rangers vzniklo v roce 1926 současně se založením týmu, a byl inspirován logem dalšího klubu v New Yorku, který hrál v NHL pod jménem „Americans“. Cílem nově vznikajícího týmu Rangers bylo úspěšně konkurovat s tímto týmem, a proto se designer snažil vytvořit logo, který vypadal téměř stejně. Loga obou týmů jsou postavené na jednoduchém heraldickém štítu. Slovo „New York“ byl napsáno v horní část štítu, zatímco název klubu byl umístěn diagonálně zleva doprava. Hlavní rozdíly jsou v tom, že logo z klubu New York Ameri-

cans mělo svislé červené a bílé pruhy, zatímco Rangers používal červené a bílé části, které byly oddělené diagonálně s textem³⁵.

Obr. 54 – Hlavní logo New York Rangers (1926) Obr. 55 – Hlavní logo New York Americans (1926)

Diagonálně umístěný název byl implementován na dresech místo hlavního loga, a tento design zůstal skoro stejný od založení týmu až do současnosti.

Obr. 56 – Domácí a hostující dresy s diagonálně orientovanou typografií RANGERS

Jediný dres, který nebyl vnímán pozitivně byl používán po dobu dvou let od roku 1976 až 78. Tento dres byl vyroben proti týmové tradici, která byla udržovaná od roku 1926, a spousta fanoušků se s tímto dresem nemohli identifikovat. Na přední straně byl diagonální název týmu nahrazený celým logem, a předchozí vodorovné pruhy na rukávech byly nahrazeny jedním dlouhým svislým úsekem, který pokračoval přes ramena. Kdyby tento dres používal jakýkoli jiný tým v dnešní, tak rozhodnutí o změně by byla asi vnímaná celkem dobře. Problém byl v tom, že klub již dlouhodobě postavil konkrétní vizuální styl na typografii, a stal se podle fanoušků stal nadčasovým a nezměnitelným „image“ klubu.

³⁵ *New York Rangers Logo*. | 1000Logos [online].

Obr. 57 – Domácí a hostující dresy s hlavním logem místo typografie

4. TŘETÍ A ALTERNATIVNÍ DRESY

Jak bylo v předchozí kapitole zmíněno, každý hokejový klub v NHL musel být vybaven s domácimi a hostujícími dresy, ale od osmdesátých let se některé týmy začaly experimentovat s třetím – nebo alternativním dresem. Většina týmů v tuto době navrhovala třetí dresy, které byly inspirovány minulostí, nebo dále rozvinuly jejich současnou vizuální identitu prostřednictvím nových log a vzorů. Na těchto dresech se často využívalo podobné barvy a vzory s novými symboly nebo grafické elementy, aby třetí dres mohlo vizuálně ladit s celkovou vizuální identitou týmu. Třetí dresy často mají vizuálně odlišné ponožky, helmy a rukavice. Účelem těchto alternativních dresů z hlediska grafického designu je kvůli atraktivnějším vzhledu a větší týmový zisk.

Tým, který často experimentoval s třetím dresem je hokejový klub Pittsburgh Penguins. Rok 1980 přinesl týmu zcela zásadní změna v jejich identitě. Týmové majitele z Pittsburghu chtěli získat více podporu od místních fanoušků, které již byli příznivci amerického fotbalu a baseballu. Město Pittsburgh byl často zmiňován jako „město šampionátů“ po mnoha úspěšných fotbalových a baseballových sezónách. Pittsburgh Steelers (americký fotbal) a Pittsburgh Pirates (baseball) dlouhodobě nosili černé a zlaté dresy, a Pittsburgh Penguins se chtěli s tímto známým vizuálem propojit³⁶. Dresy obsahovali zlaté části na paži, a na předloktí byly umístěné tři pruhy a černé lemování. Alternativní dres z této sady byl primárně žlutý, zatímco černá na tomto dresu byla využívána jako sekundární barva.

³⁶ *Uniform History – 1980.* | Pittsburgh Penguins [online].

Obr. 58 – Třetí žlutý dres prezentovány vedle domácího a hostujícího dresu (1980)

V roce 1995 představili Pittsburgh Penguins další alternativní dres, který se nakonec stál hlavním hostujícím dresem. Předchozí hostující dres, který se nosilo mimo domácí kluziště byl primárně černý s diagonálně orientovanou typografií *PITTSBURGH* místo loga. Na první pohled je vizuálně velmi podobný k hlavnímu dresu New York Rangers. Na přední straně nového třetího dresu byly šedé sublimační pruhy, které pokračovali pod hlavním logem, a na konci levého rukávu. Logo pro tuto sadu byl následně modernizováno.

Obr. 59 – Nový třetí dres se sublimačními pruhy (vpravo)

Poslední dva alternativní dresy, které nosil Pittsburgh – s výjimkou dresů používaných na NHL Winter Classic v roce 2008 a 2011 – jsou ovlivněny historií. První dres byl poprvé používán v roce 2000, a představoval novou barvu s názvem „Las Vegas Gold“ – tkanina s lesklými vlastnostmi. Na tento dres se navíc vrátil předchozí verze hlavního loga, která byla známa jako „skating penguin“ – tučňák s bruslemi a hokejkou. Modernější logo z roku 1995 bylo brzo nahrazeno tímto starším designem, a je dodnes stále používán. Současný třetí dres odkazuje na první žlutý dres z 80. let, však prezentuje logo bruslicího tučňáka bez žlutého trojúhelníku.

Obr. 60 – Třetí dres s lesklou látkou „Las Vegas Gold“ (2000) Obr. 61 – Nejnovější žlutý třetí dres (2018)

Boston je další hokejový tým, který se zabýval třetím dresem. Název týmu je „Bruins“ (medvědi), a na hlavní logo je blokové písmeno B uprostřed paprskového kola. Boston je město, který dostal přezdívku „The Hub“ (rozbočovač) v díle Olivera Wendella Holmese „Autocrat of the

Brexfast Table³⁷. V této knize je město Boston popsáno jako centrum sluneční soustavy, a proto se v Bostonu nosí paprskové kolo místo medvěda na domácích a hostujících dresech³⁷. Na třetím dresu se symbol medvěda naopak objeví – poprvé v roce 1995 a poté v roce 2008 a 2016. Třetí dres z roku 1995 představuje medvěda v realistické podobě a pro fanoušky byl tento dres velmi ošklivý. Barevné tóny neladily k dresu a celkový vzhled loga neměl dostatečný kontrast. Dresy, které vyšly v roce 2008 a 2016 nahradily přechodí realistickou kresbu medvěda za tradiční logo.

Obr. 62 – Třetí dres s realistickým medvědem (1995)

Obr. 63 – Třetí dres s klasickým logem (2008)

Další známý třetí dres používali New York Rangers od roku 1996 až do roku 2007. Na přední straně dresu byl umístěn štít s portrétem Sochy Svobody. Tato uniforma byla dobře přijata od fanoušků týmu, protože spojovala klub s jednou z nejznámějších památek v New Yorku.

Obr. 64 – Třetí dres se sochou svobody

Hokejový klub Colorado Avalanche vytvořil dres podobným způsobem. Snažily se dále rozvíjet spojení mezi týmem a jejich městem. Colorado je americký stát, který je známý kvůli vysokým horám a lyžařské kultuře, a z toho důvodu byl navržen třetí dres s logem ve tvaru hor, který ve střední části obsahuje groteskové C, které je vidět na vlajce státu.

Obr. 65 – Třetí dres Colorado Avalanche

Obr. 66 – Domácí dres Colorado Avalanche

³⁷ *The Making of a Logo: The Bruins introduce the Spoked ,B'.* | NBC Sports Boston [online].

5. NEGATIVNÍ PŘÍKLADY HOKEJOVÉHO VIZUÁLNÍHO DESIGNU

Ne všechny dresy, které se objevily v NHL byly úspěšné. Mnoho dresů občas nepovedlo grafický ve svém provedení a vizuální harmonii. Tyto neúspěšné dresy, nebo designy, často ignorovaly tradiční hokejové normy a někdy experimentovaly s vizuálními elementy, které nebyly pro fanoušky a hráče přijatelné a vizuálně estetické. Jeden z nejznámějších dresů je „Flying-V“, který nosil hokejový klub Vancouver Canucks od roku 1978 až do 1985. Před začátkem nové sezony se tým rozhodl, že klub potřebuje redesign loga a dresů, a tuto zakázku dali na starost marketin-
gové firmě v San Franciscu. Podle prezidenta týmu Billa Hughese jim experti z marketingu řekli, že jejich současné logo je dobrým korporátním symbolem, avšak bylo pro sportovní tým příliš neinspirující, a „doporučil novou barevnou kombinaci, která vzbuzuje vzrušení a agresi.“ Bill Boyd – grafik, který pracoval na redesignu – uvedl, že staré modro-zelené dresy měli nevhodnou barevnou kombinaci, protože byly postavené na „chladných barvách, které zpomalily puls, snížily agresivitu, a celkově vyzařovaly klid...“ a „s novými uniformami jdeme od nejchladnějších barev – modro-zelená – k nejžhavější – červeno-oranžové.“ Místo loga se objevilo obrovské červenožluté V, který začal na rameně a končil u pásu. Podle ředitele Public Relations Norm Jewison bylo pro Canucks „naprosto zřejmé, že fanoušci nebyli s uniformami spokojeni, takže s tím něco uděláme.“³⁸

Tento redesign ukázal, že v určitých situacích není naprosto nutné si opustit to, co dříve fungovalo, a ne každá designová metodologie se dá dobře uplatnit – i když na začátku se zdají logické. Nová agresivní barevná kombinace by měla teoreticky fungovat pro hokejový tým, ale problémy se nastaly v jejich uplatnění. Často se stává, že dřívější vizuální trendy a styly jsou často recyklované, protože jsou vizuálně harmonické a nepřekvapující. Lidé již mají představu o tom, jak by měl vypadat hokejový dres, a tyto dresy padly mimo tuto normu. Pro mnoho fanoušků byly tyto dresy příliš radikální.

Obr. 67 – „Flying V“ dresy, které se nosily ve Vancouveru

³⁸ Williams, Rob. *Vancouver Canucks ugly 'Flying V' Jerseys turn 40 years old*. In: Dailyhive.com [online].

Dalším neúspěšným příkladem je třetí dres a logo, které používali Los Angeles Kings v roce 1995. Tento třetí dres je často přezdíván jako „Burger King jersey“ po podobnosti loga s maskotem amerického restauračního řetězce Burger King. V roce 1993 se tým obrátil na Mednick Group – jedna z největších marketingových firem, která sídlila na západním pobřeží – aby navrhli nové alternativní logo týmu. Tento úkol byl přidělen Kenu Lohovi – grafikovi, který dříve přepracoval logo pro americký fotbalový klub New England Patriots. Majitele týmu neposkytli dostatečnou zpětnou vazbu během této zakázky, a proto byl logo schváleno celkem zrychleně – logo neprošlo žádné sekundární úpravy a brzo se setkal s velmi negativními reakcemi.

O několik měsíců později dostala Mednick Group zprávu od NHL, ve které bylo uvedeno, že společnost CCM vyvinula novou sublimační technologii, která umožňuje tisknout různé grafické elementy na látku, jako například barevné přechody, vzory a kresby. Tato technologie umožnila grafickým designérům vytvořit celou řadu nových návrhů a tato metoda byla doporučena k realizaci nového dresu. Dan Simon – vedoucí projektu – řekl „Vznik nové technologie nemusí nutně znamenat, že je dobrá pro každou situaci. Byli jsme o to požádáni, abychom udělali něco, co není příliš vhodné pro profesionální hokejové uniformy.“³⁹ Tyto dresy byly vnímány velice negativně a jsou považovány jako jeden z nejhorších dresů, které se nosily v NHL.

Obr. 68 – „Burger King Jersey“

Kings nebyl jediný tým v Kalifornii, který využíval sublimaci, protože tehdejší Mighty Ducks of Anaheim také experimentovali s tímto novým tiskovým procesem, a dosáhli úplně nové úrovně ošklivosti. Dres přezdíváný jako „Wild Wing“ – pojmenovaná podle maskota týmu – byla poprvé nošena v roce 1995, a získala stejnou negativní reakci jako třetí dres v Los Angeles. Logo bylo nahrazeno komiksovou kresbou kachny s hokejkou, a téměř nečitelné písmo Mistral byl vybráno pro jména a čísla hráčů. Tento dres byl příliš komerční a objevil se jen v pár zápasech, než se tým rozhodl ho nepoužívat.

³⁹ The Royal Half. *The REAL Story Behind The Lost Angeles Kings' Infamous "Burger King Jersey"*. In: Business Insider [online].

Obr. 69 – „Wild Wing Jersey“

Negativní příklady nejsou omezeny pouze na přelomu století, protože hokejový klub New York Islanders v rámci posledních deset let představoval několik dresů, které měli neharmonické barvy a psychedelické vzory. První z nich jsou známé jako „rybářské“ dresy, které byly vytvořeny pro nový týmový image po několika neúspěšných sezonách. Tým se v této době setkal s velmi nízkou účastí fanoušků na zápasech, a proto se o redesignu postarala firma Sean Michael Edwards Design. Designéři se pokusili vyřešit otázku co přesně je slovo „islander“ (ostrovan). V roce 1990 napsal Billy Joel – americký zpěvák – novou písničku pod jménem „The Downeaster Alexa“, která zachytila život tuzemského rybáře. K majitelům týmu byl koncept rybáře velmi vhodný, protože stručně reprezentoval rybářskou kulturu v New Yorku, a za malou chvíli bylo finální logo ve firmě Sean Michael Edwards Design představeno. Výsledkem byl stylizovaný portrét rybáře s hokejkou, a setkal se s velmi negativními reakcemi. Ve firmě byl grafický výzkum proveden celkem zrychleně, a proto si fanoušky okamžitě srovnali vzhled loga k maskotu „Gordonš“ – firma, která se zabývala produkcí mořských plodů a balení.

Nové domácí a hostující dresy byly také vizuálně neharmonické, protože představovaly nepříjemnou kombinaci modrých, oranžových, šedých, a bílých barvách dohromady s asymetrickými pruhy. Na zadní straně dresu byly také zdeformované číslice a litery⁴⁰.

Obr. 70 – „Rybarské“ logo Islanders

Obr. 71 – „Rybarské“ domácí a hostující dresy

⁴⁰ Tucker, Reed. Billy Joel, mascot threads: Inside Islanders' Disasterous fisherman logo. In: New York Post [online].

Designové neštěstí pokračovalo v roce 2011, když New York Islanders používali podobnou barevnou kombinaci na třetí dres. Tento dres pokračoval s nevhodným využitím tmavých barev dohromady se šedými a oranžovými částmi. Dresy také měly nový střih, kde předchozí asymetrické pruhy – které alespoň znázorňovaly vlny z oceánu – byly nahrazeny ostrými geometrickými tvary, které nevypadaly harmonické na zádech hráčů.

Obr. 72 – Islanders třetí dres (2011)

6. VIZUÁLNÍ IDENTITA NHL

Vizuální identita NHL se skládá z log, které jsou primárně používané na jednotlivé zápasy a události. Samotné logo pro NHL se vždycky objevilo ve formě štítu s diagonálně orientovanou typografií. Kromě hlavního černého štítu existují loga na východní a západní konferenci ligy a také na Stanley Cup Playoffs. Loga pro východní a západní konferenci jsou opticky postavené na trojrozměrné tvary a lesklé povrchy. Tyto optické efekty jsou vytvořené pomocí vektorové grafiky, ve kterém jsou využívány ploché části barev s černými stíny a lesklými okraji. Podobný grafický efekt nalezneme i na logo pro Stanley Cup Playoffs, kde jsou stříbrné grafické elementy zdobeny lesklými obrysy. K tomu jsou navíc přidány barevné přechody pro lepší trojrozměrný efekt.

Obr. 73 – Hlavní logo NHL, západní a východní konference

6.1. Grafický design na venkovní hokejové zápasy

V roce 2008 se hokejové zápasy konečně vrátily na venkovním kluzišti. Nejpopulárnější venkovní zápas je NHL Winter Classic, který se vždycky odehrává na začátku ledna. V každém roce jsou dva týmy, které během zápasu používají historické hokejové dresy a loga. Propagace pro NHL Winter Classic často závisí na dané město, kde se zápas odehraje. „Každý Winter Classic má svou vlastní vizuální identitu, která se v každém roce inspiruje místem a týmy.“⁴¹ Marketingová firma Fanbrandz spolupracovala s NHL na každou identitu od roku 2009 a na každém logu jsou stylizované pomníky města. Logo z roku 2011 představuje žlutý most Fort Pitt, který je jeden z nejstarších mostů v Pittsburghu. Loga z Washingtonu a St. Louis také používají známé architektonické památky, které jsou Gateway Arch a Kapitol Spojených států.

Obr. 74 – Loga na NHL Winter Classic

6.2. Grafický design na NHL All-Star Game

NHL All-Star Game je zápas, který je sehrán každoročně s výběrem nejlepších hráčů ze západní a východní konference. Grafické motivy a barvy, které se objevují na loga a další propagační materiály jsou převzaty z log jednotlivých klubů. Nejlepší příklady jsou Colorado a Columbus.

Obr. 75 – Logo na NHL All-Star Game v Coloradu

Obr. 76 – Hlavní logo Colorado Avalanche

⁴¹ Koss, Ally. Top 5 Winter Classic Ticket Designs. In: Hockey by Design [online].

Obr. 77 – Logo na NHL All-Star Game v Columbusu

Obr. 78 – Hlavní logo Columbus Blue Jackets

PRAKTICKÁ ČÁST

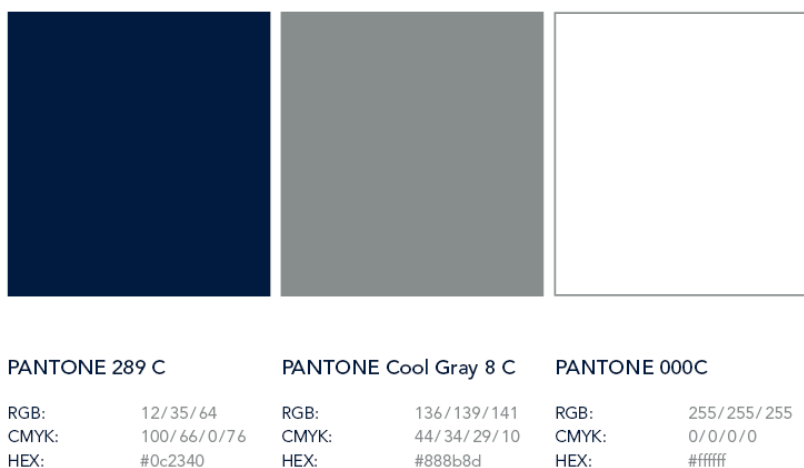
7. VIZUÁLNÍ STYL HOKEJOVÉHO KLUBU ALASKA HUSKIES.

Pro svou závěrečnou práci jsem chtěl vytvořit fiktivní hokejový tým, který se odráží na unikátní charakter specifického města. Pro mě bylo důležité, abych vybral název týmu, který by byl elegantní, výrazný a hlavně propojuje tým s historií. Během mého výzkumu jsem se zaměřoval právě na vhodná místa, kde by mohl existovat profesionální hokejový tým s dostatečným zájmem od místních fanoušků. Nakonec jsem vybral Aljašku – americký stát s rozsáhlou historií a zimním podnebím. Vizualní styl tohoto týmu jsem postavil na významné historické události, které se nastaly na aljašském území – neznámější z těch je Velký závod záchrany, nebo „Great Race of Mercy“. V roce 1925 vypukla velká epidemie záškrty v aljašském městě Nome. Nejbližší sérum bylo tehdy v Sewardu a muselo se rychlé najít řešení pro jeho dopravu. Tehdejší klimatické podmínky neumožnilo jednoduchou dopravou letadlem nebo lodí, a proto si záchranáři rozhodli na psí spřežení. Jízda psím spřežením umožnila poměrně rychlá navigace přes zamrzlou aljašskou tundru a jméno „Huskies“ bylo převzato od psů, kteří byli součástí tehdejší záchranné snahy.

Díky vypracování teoretické části bakalářské práce jsem se dozvěděl o specifických grafických tendencích, které se staly normou pro hokejové týmy v Severní Americe. V následujících podkapitolách si představím vývoj vlastní tvorby a její aplikování na jednotlivých fyzických a tištěných předmětech.

7.1. Týmové barvy

Vizuální styl hokejového týmu Alaska Huskies obsahuje tmavomodré, šedé a bílé barvy, které jsou vybrané podle významu. Tato barevná paleta byla vybraná, aby se dobře se ladila k zimnímu terénu v Aljašce a barvy sibiřského husky. Hlavní předměty, které jsou přizpůsobené k této paletě jsou loga a týmové dresy. Barvy jsou z firmy PANTONE.

Obr. 79 – Barvená paleta týmu

7.2. Hlavní logo a týmový logotyp

Samotné logo představuje stylizovaná hlava běžícího sibiřského husky z psí spřežení. Každý grafický element v logu – jako například jazyk a vlasy – zachycuje dynamika běžícího pohybu zleva doprava. Vývoj hlavního loga se skládala z několika variant, kde jsou překreslené jednotlivé tvary a obrysy. Tvar loga se mnohokrát překreslil, aby vypadal proporcionální a působil agresivně ve tváří.

Obr. 80 – Vývoj hlavního loga Alaska Huskies

Hlavní logo se dá umístit na různé fyzické předměty, které by se používaly v domácí aréně a měly by odpovídat k týmové barevné paletě. Hokejové trenéry mají tmavomodré zimní bundy, na kterém se objeví hlavní logo týmu na pravé straně. Samotné uniformy jsou vyrobené z firmy CCM, a mohou existovat ve dvou variantách: Tmavomodrá hokejová bunda s bílými proužky nebo se šedými rukávy. Čepice jsou taktéž tmavomodré a šedé.

Obr. 81 – Zimní bundy a čepice pro trenéry

V domácí šatně se umísťuje koberec s hlavním týmovým logem, který se objeví uvnitř soustředěných tmavomodrých kruhů. Kruhy jsou používané pro symetrie, a koberce by měly pokrývat téměř celou podlahu.

Obr. 82 – Koberec v šatně

Hlavní logo se také objeví na ledovou plochu v domácí aréně. Logo je umístěno uprostřed kruhu ve středním pásmu s dostatečným prostorem na obou stranách. Střední čára prochází logo s bílým obrysem, aby střed čáry byl vidět z dálky.

Obr. 83 – Hlavní logo ve středním pásmu

K hlavnímu logu jsou také logotypy, které jsou postaveny na typografii. Logotyp 1 – slovní značka s písmeny sázeny na střed – se používá primárně na tiskoviny. Příklady jsou vizitky a hlavičkové papíry. Ostatní logotypy jsou spárované s hlavním logem pro použití na různé produkty, bannery, a webové layouty.

Obr. 84 – Týmové logotypy

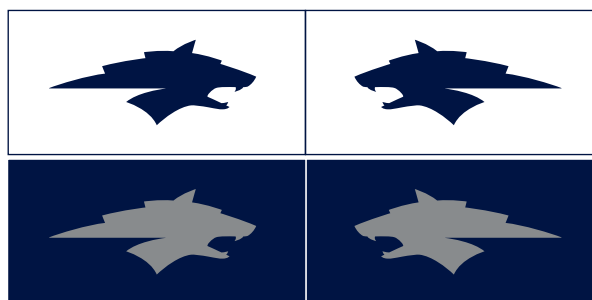
Hlavní logo a následně týmový logotyp obsahují specifické pokyny pro umístování. Jedná se o ochranné zóně, která se měří podle výšky verzáلكové dotažnice „ALASKA“. Ochranná zóna je naznačena pomocí písmeno 'X' a je minimální vzdálenost, do které nesmí zasahovat vedlejší grafické elementy nebo okraje formátu.

Obr. 85 – Ochranná zóna hlavního loga

7.3. Sekundární logo

Sekundární logo lze používat na jednotlivé fyzické předměty, na kterém je potřeba využívat symetrie. Alternativní logo je jediný grafický element v tomto vizuálu, který lze horizontálně zrcadlit na levou a na pravou orientaci. Sekundární logo využíváme v určitých případech, kde je nutno umístit grafické prvky na obou stranách.

Obr. 86 – Sekundární logo (tmavomodré, šedé)

Obr. 87 – Týmové hokejové helmy

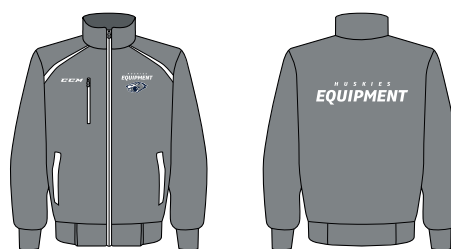
7.4. Další loga

V rámci hokejového klubu jsou další oddělení nebo skupiny, které se postarají o různé aspekty týmu. Pro tyto skupiny jsem navrhoval specifická loga, které vizuálně znázorňují její práce.

Huskies Equipment je skupina zaměstnanců, která se zabývá hokejové vybavení. Zaměstnanci z Huskies Equipment mohou nosit specifické uniformy, které představují modifikované verze hlavního loga a logotypu. Nové logo, které se objeví na přední straně uniformy představuje hlavu sibiřského husky se sportovní lahví v tlamě. Samotný logotyp se naopak objeví na zadní straně, kde je vytištěný ve větším rozměru. Uniformy by měly být převážně šedé.

Obr. 88 – Logo Pro Huskies Equipment

Obr. 89 – Huskies Equipment – Dresscode

Další skupina je Huskies Training. Logo od Huskies Training je určeno pro zaměstnanci, kteří pomáhají hráče s tělesnou výchovou. Logo představuje posilovací činku v tlamě sibiřského husky a lze umístit na šedá trička nebo uniformy. Logo následně lze umístit v dalších prostorech jako například v týmové tělocvičně a jídelně.

Obr. 90 – Logo pro Huskies Training

Obr. 91 – Logo umístěné na polotrička Obr. 92 – Huskies Training – Tělocvična

Mediální skupiny Huskies TV je součástí týmu a slouží jako vysílací portál pro fanoušky. Tato skupina vysílá pořady o týmových aktivitách a také rozhovory s hráči. Samotné logo představuje mikrofon v tlamě sibiřského husky a musí se umístit na všechny předměty, které jsou vidět během vysílání. Příklady jsou mikrofony a tapety na rozhovory.

Obr. 93 – Logo pro Huskies TV

Obr. 94 – Mikrofony

Obr. 95 – Huskies TV – Televizní tapeta

7.5. Typografie

Vizuální identita hokejového klubu Alaska Huskies obsahuje několik fontů pro písemné komunikace. V rámci vizuálu jsou písmové rodiny FagoExLf, Geogrotesque a Avenir LT Pro. Hlavním faktorem při výběru fontu byl účel. Potřeboval jsem různé fonty na dresy, logotypy, nadpisy a hladké sazby.

Písmový řez FagoExLf ExtraBold Italic se používá převážně na týmového logotypu. Řez má unikátní kresební vzhled, který se dobře ladí k logu. FagoExLf ExtraBoldCaps Italic je další řez, který se využívá na týmového sloganu „North to the Future“. Řezy jsou mírně odlišné kvůli tloušťky znaků (duktus). Ve sloganu existují více znaků na jednom řádku, a proto bylo lepší použít tenčí řez.

NORTH TO THE FUTURE

Obr. 96 – Týmový slogan „North to the Future“

Pro číslice, které patří na zadní straně týmových dresů jsem zvolil modifikovanou verzi fontu Geogrotesque Semibold. Číslice jsou větší a mají pravé úhly místo zaoblené. Změny ve kresebných tvarů číslic byla provedena kvůli dresů. Na dresech jsou pouze geometrické motivy, které mají ostré úhly a nebylo by dobře přidávat nové elementy s jinými tvary.

Obr. 97 – Úprava písma (čísllice)

Hlavní řez, který se používá v hladkých sazách je Avenir LT Pro 45 Book. Hladké sazby se mohou objevit v tištěných materiálech a na webových stránkách. Odstavcový text lze nastavit v tmavomodré, šedé a černé barvě a při sázení textu doporučujeme nízké řádkování. Bílý text se používá v odstavcích, které jsou sázené na tmavých plochách. Nadpisy jsou psané pomocí označovacího řezu FagoEx BlackCaps Italic (bez kapitalizace). Tato kombinace písmových rodin umožňuje kontrast mezi nadpisy a hladkými sazami.

NADPIS

Min pellorestrum il id ea deligenimet, volupti onsequo quia quundessin necearum ape mo to ium rem que omnis ditatur alicia porrum que placcus.

NADPIS

Min pellorestrum il id ea deligenimet, volupti onsequo quia quundessin necearum ape mo to ium rem que omnis ditatur alicia porrum que placcus.

NADPIS

Min pellorestrum il id ea deligenimet, volupti onsequo quia quundessin necearum ape mo to ium rem que omnis ditatur alicia porrum que placcus.

Obr. 98 – Hladké sazby a nadpisy

7.6. Týmové dresy a ostatní vybavení

Jak bylo zmíněno v předchozí části, hokejové týmy potřebují světlé a tmavé dresy na zápasy. Tmavé dresy se nosí na domácí aréně a světlé naopak v aréně soupeře. V předchozí části jsem zjistil, že nejpoblárnější designový prvek, který se objevil na dresech je pruh. Pruhy se staly nejstarším prvkem ledního hokeje a dodnes jsou stále využívány. Dresy, na kterém jsem pracoval nahrazují tyto klasické vodorovné pruhy za stylizované ostře zakřivené pruhy v pase a na rukávech. Pruhy slouží jako grafické znázornění vysokých aljašských hor. Domácí dres je primárně tmavomodrý se šedým lemováním a bílými pruhy. Další elementy, jako jsou číslice, jméno hráče a kapitánské nášivky jsou představené v bílé podobě. Jména hráčů jsou napsané horizontálně v písmové rodině FagoCoLf Bold. Na hostujícím dresu jsou všechny bílé a tmavomodré části vystřídány.

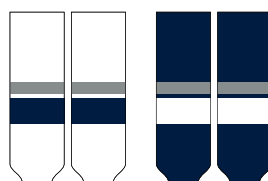

Obr. 99 – Hostující dres (bílý)

Obr. 100 – Domácí dres (tmavomodrý)

Týmové štlupny se také objevují v bílé a tmavomodré podobě. Tmavomodré štlupny se používají na domácím kluzišti, a bílé se naopak nosí na zápasech, které se odehrávají mimo domácí arény.

Obr. 101 – Týmové štlupny

Na každou helmu jsou čísla hráčů. Tyto číslice se objeví vpředu a vzadu a velikost závisí na vnější tvar helmy. Větší číslice se mohou objevit na povrchu helmy v případě, kde jsou velké volné plochy. Naopak menší číslice jsou vhodnější na helmy, kde jsou větší nerovné tvary. Pozice jednotlivých čísel také závisí na helmu.

Obr. 102 – Čísla na helmách

Týmové rukavice jsou primárně tmavomodré se šedými částmi na ukazováčku a bílé části u zápěstí. Rukavice se používají s každým dresem.

Obr. 103 – Týmové rukavice

Hráči v průběhu sezóny mají pouze tmavomodré hokejové kalhoty, na kterém jsou šedé svislé pruhy na obou stranách. Kalhoty se používají s domácím a hostujícím dresem.

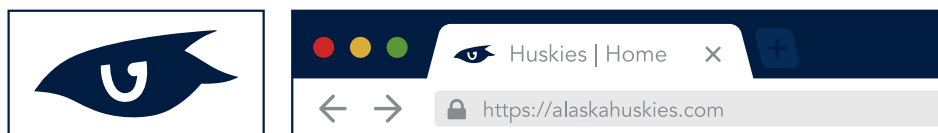

Obr. 104 – Tmavomodré hokejové kalhoty

7.7. Webová stránka a profily na sociálních sítích

Během hokejové sezóny se informace na domovské stránce neustále mění, a proto je nutno, aby web stručně poskytoval nové informace a média včas. Na domovské stránce by se měl objevit webové záhlaví a zápatí s týmovým logem a odkazy na sociálních sítích, navbar s informací o týmu a vstupenky, fotogalerie a také online video přehrávač.

Favicon představuje oko ze sibiřského husky, které se objeví na všechny záložky v prohlížeči.

Obr. 105 – Favicon ve tvaru oka

Ikony, které se používají na sociální sítě používají kruhové nebo čtvercové rámečky, ve kterém je zobrazeno hlavní logo v plném rozsahu. Části loga nesmí pokračovat mimo okraje rámečku a vždy musí být dostatečný prostor mezi okrajem a samotným logem. Barvy, které jsou v pozadí mohou existovat v bílé nebo tmavomodré podobě. Všechny barvy, které se používají online by měly správně odpovídat k týmové barevné paletě.

Obr. 106 – Ikony na sociálních sítích (kruhové, čtvercové)

ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce je vytvořit jedinečnou vizuální identitu imaginárního hokejového klubu, které by se mohlo aplikovat v reálném světě.

Vypracování teoretické části bakalářské práce mi přineslo důležité informace, které jsem aplikoval v rámci tvůrčího procesu. Chtěl jsem zjistit, jak se lední hokej přesně vyvíjel v Severní Americe z hlediska grafického designu a proč vypadají hokejové dresy tak, jak je známe dnes. Zjistil jsem, že hokejové dresy se vyvinuly od obyčejných svetrů, které nosili hráči během zápasu. Grafické prvky a motivy, které se objevily na raných hokejových svetrech původně byly velice jednoduché a hokejové kluby občas neměly žádnou konkrétní identitu. Týmy operovaly pouze s jménem a často nosily prázdné svetry. Bylo to až na přelomu 20. století, když nové grafické tendence se začaly vytvářet v hokeji. Dresy se postupně začaly nosit s hlavním logem týmu a nové vzory se objevily na rukávech.

V praktické části jsem navíc zjistil, že domácí a hostující dresy se začaly nosit zhruba po druhé světové válce. Některé hokejové týmy měly podobné dresy, které se nemohly dostatečně rozlišit ve stadionu a v televizi. Hlavním řešením byl systém, který vytvořil barevný kontrast mezi hráči a týmy.

Mým cílem bylo vytvořit unikátní vizuální styl pro hokejový klub, který by se dobře aplikovalo v případě rozšíření hokejové ligy. Informace, které jsem získal v teoretické části jsem aplikoval hlavně v logu a na dresech. Pro mě bylo také důležité, abych vytvořil stručný a rozsáhlý grafický manuál, který detailně vysvětluje všechny grafické prvky a poskytuje specifické pokyny pro jejich použití na různé hokejové a tiskové předměty.

Osobně si myslím, že lední hokej je jeden sport, který má úzké kreativní vztahy s grafickým designem. Skoro každý hokejový tým má jedinečnou vizuální identitu a musíme udržovat vizuální charakter hokejových log a dresů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ

1905 Yearbook. | McGill Yearbooks [online]. [cit. 1.11.2019]. Dostupné z http://yearbooks.mcgill.ca/viewbook.php?campus=downtown&book_id=1905#page/276/mode/2up

1924 Yearbook. | McGill Yearbooks [online]. [cit. 1.11.2019]. Dostupné z http://yearbooks.mcgill.ca/viewbook.php?campus=downtown&book_id=1924#page/194/mode/2up

1927 Yearbook. | McGill Yearbooks [online]. [cit. 1.11.2019]. Dostupné z http://yearbooks.mcgill.ca/viewbook.php?campus=downtown&book_id=1927#page/252/mode/2up

1950's McGill Redmen Jersey. | Third String Goalie [online]. [cit. 1.11.2019]. Dostupné z <https://thirdstringgoalie.blogspot.com/2013/01/1950s-mcgill-university-redmen-jersey.html>

A Rallying Site. | National Battlefields Commission [online]. [cit. 30.10.2019]. Dostupné z <http://www.ccbn-nbc.gc.ca/en/about-us/commission/>

Colf. | Ancient Golf [online]. [cit. 15.10.2019]. Dostupné z <https://www.ancientgolf.dse.nl/colfuk.htm>

Durand, Marc. Les chandails au fil des saisons (1/3). In: *Quebec Bulldogs* [online]. Aug 10, 2013 [cit. 3.11.2019]. Dostupné z <https://quebecbulldogs.com/2013/07/17/les-chandails-au-fil-des-saisons-13/>

Farrell, Arthur. *Hockey: Canada's Royal Winter Game*. 1899.

Fitzpatrick, Jamie. *The NHL Dress Code Mantades Contrasting Jersey Colors*. In: *liveabout.com* [online]. Mar. 24, 2018 [cit. 2.12.2019]. Dostupné z <https://www.liveabout.com/nhl-dress-code-2778245>

Heathcote, J.M. a C. G. Tebbutt. *Scating* [online]. London: Spottiswoode and Co., 1892 [cit. 2019-10-29]. Dostupné z <https://archive.org/details/skatings00heatrich/page/n7/mode/2up>

Jenšík, Miloslav a Vladimír Růžička. *Zlatá kniha ledního hokeje: Historie a současnost nejrychlejší sportovní hry*. Nakladatelství XYZ, 2011. ISBN 978-80-7388-090-3.

Jersey Logo (1914/15). | Chris Creamer's SportsLogos.net [online]. [cit 12.11.2019]. Dostupné z https://www.sportslogos.net/logos/view/162554971915/Ottawa_Senators/1915/Jersey_Logo

Jersey Logo (1927/28). | Chris Creamer's SportsLogos.net [online]. [cit 15.11.2019]. Dostupné z https://www.sportslogos.net/logos/view/4590901928/Ottawa_Senators/1928/Jersey_Logo

Kitchen, Paul. *Win, tie, or wrangle: the inside story of the old Ottawa Senators 1883-1935*. Penumbra, 2008. ISBN 978-1-897323-46-5.

Koss, Ally. *Top 5 Winter Classic Ticket Designs*. In: *Hockey by Design* [online]. Dec 6, 2018 [cit. 12.1.2020]. Dostupné z <http://hockeybydesign.com/2018/12/hbd-masks-top-5-winter-classic-ticket-designs/>

McFarlane, Brian. *Brian McFarlane's History of Hockey*. Sports Pub., 1997. ISBN 1-57167-145-5.

McGill's Contribution to the Origins of Ice Hockey. | McGill Athletics [online]. Copyright © 2020 [cit. 29.10.2019]. Dostupné z https://mcgillathletics.ca/news/2015/5/22/MHOCKEY_0522155837.aspx?

Montreal Cycling History: Montreal Bicycle Club Uniforms and Symbols. | Montreal Bicycle Club [online]. [cit. 22.11.2019]. Dostupné z <https://www.montrealbicycleclub.com/mbc-uniforms-and-symbols.html>

Montreal Wanderers. | Sports Eyclopedia [online]. [cit. 25.11.2019]. Dostupné z <https://sportsecyclopedia.com/nhl/monwan/wanderers.html>

NHL Uniforms: A Brief History. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online]. [cit. 1.11.2019]. Dostupné z <http://www.nhluniforms.com/History.html>

New York Rangers Logo. | 1000Logos [online]. Copyright © 2019 [cit. 3.1.2020]. Dostupné z <https://1000logos.net/new-york-rangers-logo/>

Ottawa Senators (Original) Explained. | Everything Explained Today [online]. Copyright © 2009-2020 [cit 12.11.2019]. Dostupné z [http://everything.explained.today/Ottawa_Senators_\(original\)/](http://everything.explained.today/Ottawa_Senators_(original)/)

Ottawa Senators 1921-22. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online]. [cit. 15.11.2019]. Dostupné z <http://www.nhluniforms.com/DefunctTeams/SenatorsOLD2.html>

Ottawa Senators 1923-24. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online]. [cit. 15.11.2019]. Dostupné z <http://www.nhluniforms.com/DefunctTeams/SenatorsOLD4.html>

Ottawa Senators 1929-30, 1932-34. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online]. [cit. 15.11.2019]. Dostupné z <http://www.nhluniforms.com/DefunctTeams/SenatorsOLD7.html>

Ottawa Senators Logos History. | Chris Creamer's SportsLogos.net [online]. [cit 12.11.2019]. Dostupné z https://www.sportslogos.net/logos/list_by_team/1625/Ottawa_Senators

Ottawa Senators unveil heritage Jersey. | CBC News [online]. [cit. 16.11.2019]. Dostupné z <https://www.cbc.ca/news/canada/ottawa/ottawa-senators-unveil-heritage-jersey-1.991557>

Quebec Bulldogs Logos History. | Chris Creamer's SportsLogos.net [online]. [cit 5.11.2019]. Dostupné z https://www.sportslogos.net/logos/list_by_team/1631/Quebec_Bulldogs

Quebec Bulldogs. | The (Unofficial) NHL Uniform Database [online]. [cit. 3.11.2019]. Dostupné z <http://www.nhluniforms.com/DefunctTeams/Bulldogs.html>

THW Archives. *Chicago Blackhawks Logo History.* In: thehockeywriters.com [online]. Apr 8, 2020 [cit. 29.12.2019]. Dostupné z <https://thehockeywriters.com/chicago-blackhawks-logo-history/>

The Early Beginnings. | International Ice Hockey Federation [online]. [cit. 29.10.2019]. Dostupné z <http://webarchive.iihf.com/fi/iihf-home/history/>

The Making of a Logo: The Bruins introduce the Spoked ,B'. | NBC Sports Boston [online]. Copyright © 2020 [cit. 6.1.2020]. Dostupné z <https://www.nbcsports.com/boston/bruins/making-logo-bruins-introduce-spoked-b>

The Royal Half. *The REAL Story Behind The Lost Angeles Kings' Infamous "Burger King Jersey"*. In: Business Insider [online]. Jan 28, 2011 [cit. 10.1.2020]. Dostupné z <https://www.businessinsider.com/the-real-story-behind-the-los-angeles-kings-burger-king-jersey-2011-1>

Tucker, Reed. *Billy Joel, mascot threads: Inside Islanders' Disasterous fisherman logo.* In: New York Post [online]. Dec 6, 2018 [cit. 12.1.2020]. Dostupné z <https://nypost.com/2018/12/06/inside-the-disaster-that-was-the-islanders-fisherman-logo/>

Uniform History – 1980. | Pittsburgh Penguins [online]. Copyright © 2020 [cit. 5.1.2020]. Dostupné z <https://www.nhl.com/penguins/team/uniform-history>

Williams, Rob. *Vancouver Canucks ugly 'Flying V' Jerseys turn 40 years old*. In: Dailyhive.com [online]. Jul 24, 2018 [cit. 10.1.2020]. Dostupné z <https://dailyhive.com/vancouver/canucks-flying-v-jersey?auto=true>

Zuckerman, Earl. *McGill's Contribution to the Origins of Ice Hockey*. In: McGill Athletics [online]. Mar 17, 2006 [cit. 29.10.2019]. Dostupné z https://web.archive.org/web/20061004083915/http://www.athletics.mcgill.ca/varsity_sports_article.ch2?article_id=81

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obr. 1 Zimní krajina s bruslaři od Henrika Avercampa

<https://www.nationalgeographic.org/media/winter-landscape-skaters/>

Obr. 2 Hokejové dresy z McGillovy Univerzity (1881)

<https://thirdstringgoalie.blogspot.com/2013/01/1950s-mcgill-university-redmen-jersey.html>

Obr. 3 Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1904)

http://hockeygods.com/images/14712-McGill_University_Hockey_Team_1905_Intercollegiate_Champions

Obr. 4 Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1924)

http://yearbooks.mcgill.ca/viewbook.php?campus=downtown&book_id=1924#page/194/mode/2up

Obr. 5 Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1927)

http://yearbooks.mcgill.ca/viewbook.php?campus=downtown&book_id=1927#page/252/mode/2up

Obr. 6 Hokejový dres z McGillovy Univerzity (1950)

<https://thirdstringgoalie.blogspot.com/2013/01/1950s-mcgill-university-redmen-jersey.html>

Obr. 7 Hokejový dres z Quebecu (1877-78)

<https://quebecbulldogs.com/2013/07/17/les-chandails-au-fil-des-saisons-13/>

Obr. 8 Hokejový dres z Quebecu (1893-94) – <https://quebecbulldogs.com/2013/07/17/les-chandails-au-fil-des-saisons-13/>

Obr. 9 Hokejový dres z Quebecu (1910-12)

<https://thirdstringgoalie.blogspot.com/2010/05/1910-11-quebec-bulldogs-joe-hall-jersey.html>

Obr. 10 Hokejový dres z Quebecu (1912-17)

<https://sportsecyclopedia.com/nhl/quebecnha/bulldogspics.html>

Obr. 11 Ottawa Hockey Club (1883-84)

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ottawa-Hockey-Club-1883-84.jpg>

Obr. 12 Ottawa Hockey Club (březen, 1891)

https://collectionscanada.gc.ca/pam_archives/index.php?fuseaction=genitem.displayEcopies&lang=eng&rec_nbr=3386124&rec_nbr_list=3657206,3653160,3657005,3657032,3386140,3386124,3650115,3650120,3386155,3650122&title=Ottawa+Hockey+Club.+&ecopy=a012185-v8

Obr. 13 Ottawa Hockey Club (březen, 1891)

Farrell, Arthur. Hockey: Canada's Royal Winter Game. 1899.

Obr. 14 Hlavní logo Ottawa Senators (1909)

https://www.sportslogos.net/logos/view/162584321910/Ottawa_Senators/1910/Primary_Logo

Obr. 15 Ottawský dres (1914-15)

https://collectionscanada.gc.ca/pam_archives/index.php?fuseaction=genitem.displayItem&rec_nbr=3679994&lang=eng&rec_nbr_list=3679994,3828061,3644371,3008181,3386183,3004781,3020944,3620030,3678689,3644771

Obr. 16 Ottawský dres (1921-22)

https://www.sportslogos.net/logos/view/4566381922/Ottawa_Senators/1922/Jersey_Logo

Obr. 17 Ottawský dres (1923-24)

https://en.wikipedia.org/wiki/1923%E2%80%9324_Ottawa_Senators_season#/media/File:Ottawa_Senators_23-24_Jersey.JPG

Obr. 18 Ottawský dres (1923-24)

https://www.hhof.com/htmlSpotlight/spot_oneononeTmOttSens1927.shtml

Obr. 19 Ottawský dres (1929-30, 1932-34)

<https://www.tcdb.com/ViewCard.cfm/sid/96349/cid/6772401/1933-34-World-Wide-Gum-Ice-Kings-V357-72-Sid-Howe>

Obr. 20 Ottawský třetí dres (Heritage Jersey, 2011)

<https://www.cbc.ca/news/canada/ottawa/ottawa-senators-unveil-heritage-jersey-1.991557>

Obr. 21 Hlavní logo Montreálského cyklistického klubu (1894)

<https://www.montrealbicycleclub.com/mbc-uniforms-and-symbols.html>

Obr. 22 Hlavní logo Detroit Red Wings

<https://www.liveabout.com/how-did-they-become-red-wings-2778717>

Obr. 23 Hlavní dres Montreal Wanderers

<http://nhluniforms.com/DefunctTeams/Wanderers.html>

Obr. 24 Hlavní logo Montreal Canadiens (1909-1910)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 25 Hlavní dres Montreal Canadiens (1909-1910)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 26 Hlavní montrealský dres a logo (1910-1911)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 27 Hlavní montrealský dres a logo (1911-1912)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 28 Hlavní montrealský dres a logo (1912, před kompromisem)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 29 Hlavní montrealský dres a logo (1913, po kompromisu)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 30 Vývoj hlavního loga Canadiens

<https://1000logos.net/montreal-canadiens-logo/>

Obr. 31 Vývoj hlavního dresu (1913-23)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 32 Bílé montrealské dresy (1935-38)

<http://ourhistory.canadiens.com/jerseys-and-logos/1909-1946>

Obr. 33 Montrealská stoletá nášivka

https://en.wikinews.org/wiki/NHL:_Montreal_Canadiens_open_100th_season

Obr. 34 Nášivka na 100 Seasons

https://en.wikinews.org/wiki/NHL:_Montreal_Canadiens_open_100th_season

Obr. 35 Logo na Montreal Canadiens Hockey School

<https://www.nhl.com/canadiens/community/minor-hockey>

Obr. 36 Logo na Canadiens Children's Foundation

<https://fondation.canadiens.com/en/>

Obr. 37 Původní modré a bílé dresy, které nosili hráči z Torontu

<http://www.nhluniforms.com/MapleLeafs/MapleLeafs02.html>

Obr. 38 První zelené a bílé dresy z období Toronto St. Patricks

<http://www.nhluniforms.com/MapleLeafs/MapleLeafs03.html>

Obr. 39 Vývoj hlavního loga Maple Leafs

<https://1000logos.net/toronto-maple-leafs-logo/>

Obr. 40 Nové domácí a hostující dresy (1970-72, 1973-75)

<http://www.nhluniforms.com/MapleLeafs/MapleLeafs19.html>

Obr. 41 Současné dresy s novým týmovým logem od Reeboku

<https://news.sportslogos.net/2016/06/24/toronto-maple-leafs-officially-unveil-their-new-uniforms/new-toronto-maple-leafs-uniforms-2016-17-unveiled/>

Obr. 42 Nový límec s týmovým sloganem

<https://news.sportslogos.net/2016/06/24/toronto-maple-leafs-officially-unveil-their-new-uniforms/new-leafs-uniforms-inside-collar/>

Obr. 43 Logo pro Leafs TV (2001-09)

<https://www.brandsoftheworld.com/logo/leafs-tv-0?original=1>

Obr. 44 Logo na Leafs Nation Network (2016-dnes)

https://en.wikipedia.org/wiki/Leafs_Nation_Network#/media/File:Leafs_Nation_Network.png

Obr. 45 Původní logo Chicago Blackhawks

<https://thehockeywriters.com/ezoimgfmt/s3951.pcdn.co/wp-content/uploads/2015/09/Chicago-Blackhawks-1926-35-Primary-Logo-477x480.png?ezimgfmt=ng:webp/ngcb13>

Obr. 46 Původní dres, které nosili hráči v Chicagu –

<http://www.nhluniforms.com/Blackhawks/Blackhawks01.html>

Obr. 47 Barevná verze loga (1935-36)

<https://thehockeywriters.com/ezoimgfmt/s3951.pcdn.co/wp-content/uploads/2015/09/Chicago-Blackhawks-1937-41-Primary-Logo-475x480.png?ezimgfmt=ng:webp/ngcb13>

Obr. 48 Hlavní dres Chicago Blackhawks (1937-38)

<http://www.nhluniforms.com/Blackhawks/Blackhawks07.html>

Obr. 49 Logo s novým portrétem (1941-42)

<https://thehockeywriters.com/ezoimgfmt/s3951.pcdn.co/wp-content/uploads/2015/09/Chicago-Blackhawks-1941-55-Primary-Logo-480x480.png?ezimgfmt=ng:webp/ngcb13>

Obr. 50 Vývoj hlavního loga Blackhawks

<https://1000logos.net/blackhawks-logo/>

Obr. 51 Domácí a hostující dresy z roku 1955

<http://www.nhluniforms.com/Blackhawks/Blackhawks16.html>

Obr. 52 Alternativní loga (1955-56)

https://www.sportslogos.net/logos/list_by_team/7/Chicago_Blackhawks/

Obr. 53 Alternativní loga (1999-dnes)

https://www.sportslogos.net/logos/list_by_team/7/Chicago_Blackhawks/

Obr. 54 Hlavní logo New York Rangers (1926)

https://www.sportslogos.net/logos/view/2027111927/New_York_Rangers/1927/Primary_Logo

Obr. 55 Hlavní logo New York Americans (1926)

https://www.sportslogos.net/logos/view/4488091926/New_York_Americans/1926/Primary_Logo

Obr. 56 Domácí a hostující dresy s diagonálně orientovanou typografií RANGERS

<http://www.nhluniforms.com/Rangers/Rangers29.html>

Obr. 57 Domácí a hostující dresy s hlavním logem místo typografie

<http://www.nhluniforms.com/Rangers/Rangers18.html>

Obr. 58 Třetí žlutý dres prezentovaný vedle domácího a hostujícího dresu (1980)

<https://web.archive.org/web/20180629155256/https://www.nhl.com/penguins/team/uniform-history>

Obr. 59 Nový třetí dres se sublimačními pruhy (vpravo)

<https://web.archive.org/web/20180629155256/https://www.nhl.com/penguins/team/uniform-history>

Obr. 60 Třetí dres s lesklou látkou „Las Vegas Gold“ (2000)

<https://web.archive.org/web/20180629155256/https://www.nhl.com/penguins/team/uniform-history>

Obr. 61 – Nejnovější žlutý třetí dres (2018)

<https://content.sportslogos.net/news/2018/10/Penguins-New-Third-Jersey-Yellow-Gold-Adidas-2018-2019.jpg>

Obr. 62 Třetí dres s realistickým medvědem (1995)

<http://www.nhluniforms.com/Bruins/Bruins26.html>

Obr. 63 Třetí dres s klasickým logem (2008)

<http://www.nhluniforms.com/Bruins/Bruins29.html>

Obr. 64 Třetí dres se sochou svobody

<http://www.nhluniforms.com/Rangers/Rangers23.html>

Obr. 65 Třetí dres Colorado Avalanche

https://fanatics.frgimages.com/FFImage/thumb.aspx?i=/productimages/_3280000/altimages/ff_3280370alt1_full.jpg&w=900

Obr. 66 Domácí dres Colorado Avalanche

https://fanatics.frgimages.com/FFImage/thumb.aspx?i=/productimages/_2881000/altimages/ff_2881564alt1_full.jpg&w=900

Obr. 67 „Flying V“ dresy, které se nosily ve Vancouveru

<https://images.dailyhive.com/20180724130509/canucks-1978-flying-v.jpg>

Obr. 68 „Burger King“ dres

<https://i.insider.com/4d42d8accadcbb4c280c0000?width=700&format=jpeg&auto=webp>

Obr. 69 „Wild Wing“ dres

<http://www.nhluniforms.com/Ducks/Ducks02.html>

Obr. 70 „Rybarské“ logo Islanders

https://www.sportslogos.net/logos/view/890/New_York_Islanders/1996/Primary_Logo

Obr. 71 „Rybarské“ domácí a hostující dresy

<http://www.nhluniforms.com/Islanders/Islanders07.html>

Obr. 72 Islanders třetí dres (2011)

<https://www.gamewornauctions.net/images/products/6cd0a4cbfadf2a6d.jpg>

Obr. 73 Hlavní logo NHL, západní a východní konference

<https://www.sportamerika.nl/wp-content/uploads/2011/10/nhlconferencelogos-600x400.png>

Obr. 74 Loga na NHL Winter Classic

https://www.sportslogos.net/logos/list_by_team/2804/NHL_Winter_Classic/

Obr. 75 Logo na NHL All-Star Game v Coloradu

https://www.sportslogos.net/logos/view/39dlcmecysh3tvwgwglzjwnqq/NHL_All-Star_Game/2001/Primary_Logo

Obr. 76 Hlavní logo Colorado Avalanche

https://www.sportslogos.net/logos/view/64/Colorado_Avalanche/2000/Primary_Logo

Obr. 77 Logo na NHL All-Star Game v Columbusu

https://www.sportslogos.net/logos/view/48554782015/NHL_All-Star_Game/2015/Primary_Logo

Obr. 78 Hlavní logo Columbus Blue Jackets

https://www.sportslogos.net/logos/view/jhepegs329pc7ugyypebl28wg/Columbus_Blue_Jackets/2008/Primary_Logo

Obr. 79 Barvená paleta týmu

Archiv autora

Obr. 80 Vývoj hlavního loga Alaska Huskies

Archiv autora

Obr. 81 Zimní bundy a čepice pro trenéry

Archiv autora

Obr. 82 Koberec v šatně
Archiv autora

Obr. 83 Hlavní logo ve středním pásmu
Archiv autora

Obr. 84 Týmové logotypy
Archiv autora

Obr. 85 Ochranná zóna hlavního loga
Archiv autora

Obr. 86 Sekundární logo (tmavomodré, šedé)
Archiv autora

Obr. 87 Týmové hokejové helmy
Archiv autora

Obr. 88 Logo Pro Huskies Equipment

Obr. 89 Huskies Equipment – Dresscode
Archiv autora

Obr. 90 Logo pro Huskies Training
Archiv autora

Obr. 93 Logo pro Huskies TV
Archiv autora

Obr. 94 Mikrofony
Archiv autora

Obr. 95 Huskies TV – Televizní tapeta
Archiv autora

Obr. 96 Týmový slogan „North to the Future“
Archiv autora

Obr. 97 Úprava písma (číslice)
Archiv autora

Obr. 98 Hladké sazby a nadpisy
Archiv autora

Obr. 99 Hostující dres (bílý)
Archiv autora

Obr. 100 Domácí dres (tmavomodrý)
Archiv autora

Obr. 101 Týmové štulpny
Archiv autora

Obr. 102 Čísla na helmácht
Archiv autora

Obr. 103 Týmové rukavice
Archiv autora

Obr. 104 Tmavomodré hokejové kалhoty
Archiv autora

Obr. 105 Favicon ve tvaru oka
Archiv autora

Obr. 106 Ikony na sociálních sítí (kruhové, čtvercové)
Archiv autora